БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 189 (936)
21 СЕНТЯБРЬ ШАНБА 1957 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Мўғулистон Халқ Республикасининг ҳукумат делегацияси Москвага келди (1-бет).
СССР Олий Совети Президиумининг Фармони (1-бет).
Меҳнат совғалари (1-бет).
ПАРТИЯ ТУРМУШИ. **З. Шокиров.** — Саноат корхоналари партия ташкилотларига раҳбарликни кучайтириш керак (2-бет).
РЕДАКЦИЯГА ХАТ. **Илёс Иброҳимов, Олим Муҳаммаджонов, Рихси Назирбеков.** — «Пахтабоп» кийимларни қаердан олайлик? (2-бет).
ТУРИСТ ТААССУРОТИ. **Ёқутхон Азизова.** — Европага саёҳат (2-бет).
Пахта териш ва тайёрлаш юзасидан берилган графикни ошириб бажарайлик. А. Тошқораев. — Йиллик планни муддатидан илгари бажарамиз (3-бет).
КОНСУЛЬТАЦИЯ. А. Аҳмедов.— Пахтани сортларга ажратиб териш керак (3-бет).
МОСКВА ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МУСОБАҚАСИ. Ибрат бўларли ишлар (3-бет).
А. Абдуазимов. — Инвалидлар дам олиш уйига эътибор кучайтирилсин (4-бет).
БМТ Бош Ассамблеясининг XII сессиясида (4-бет).
ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ. **А. Владимиров.** — Ер шари бўйлаб 75 марта (4-бет).

Корхона партия ташкилотларига раҳбарликни янги вазифалар даражасига кўтарайлик

Социалистик саноат ва кенг миқёсда олиб борилаётган қурилишларни бошқаришнинг янги структураси раҳбарликни бевосита ишлаб чиқаришга яқинлаштиради, унинг конкрет ва амалий бўлишини таъминлайди. Хўжаликни яхшироқ ва мақсадга мувофиқроқ бошқариш манфаатларини кўзлаб, партиямиз томонидан кўрилган бу оқилона тадбир қисқа вақт ичидаёқ ўзининг самарали натижаларини берди.

Иқтисодий-маъмурий районларда Халқ хўжалик кенгашларининг тузилиши натижасида областимиз саноат ходимлари 8 ойлик планни муваффақият билан бажариб, планга қўшимча равишда бир неча ўн миллион сўмлик маҳсулот бердилар. Қурилиш ташкилотларининг ишида ҳам катта ютуқлар қўлга киритилди. Йилнинг биринчи ярми мобайнида ўтган йилнинг шу муддатидагига нисбатан анча кўп уй-жой қурилиб фойдаланишга топширилди, йирик қурилиш объектлари қад кўтарди. Умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган областимиз меҳнаткашлари шу кунларда Октябрь революциясининг шонли 40 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун курашмоқдалар.

Халқ хўжалигини бошқаришнинг қайта қурилиши шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига катта масъулият юклайди. Шу билан бирга партия ташкилотларидан саноат ва қурилишга раҳбарлик қилиш методини ўзгартиришни, янада такомиллаштиришни талаб этади.

Областимиздаги айрим шаҳар ва район партия комитетларида аппарат структураси анча ихчамлаштирилди ҳамда уларнинг ташкилотчилик фаолияти янада юқори даражага кўтарилди. Жумладан, Тошкент шаҳридаги район партия комитетлари ва Чирчиқ, Бекобод, Оҳангарон шаҳар партия комитетларида аппаратни қайта қуриш амалга оширилди, бўлимлар тугатилиб, инструкторлик группалари мустаҳкамланди. Инструкторлар партия ташкилотларининг маълум группасига боғлаб қўйилиши натижасида бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига доир барча масалалар билан яқиндан шуғуллана бошладилар ва уларга кўпроқ конкрет, оператив ёрдам берадиган бўлиб қолдилар.

Аммо баъзи шаҳар ва район партия комитетлари корхона партия ташкилотларига раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар, ҳали ҳам эскича ишлашни давом эттирмоқдалар. Улар яхши тавсияномалар ишлаб чиқадилар, конкрет таклифларни олдинга сурадилар-у, лекин бу таклифларни амалга ошириш юзасидан ташкилотчилик иши олиб боришни кўпинча унутиб қўядилар. Шундай фактлар ҳам учраб турадики, айрим район ва шаҳар партия комитетларининг раҳбар ходимлари жойларга борганларида бошланғич партия ташкилотларини четлаб ўтадилар, уларга таяниб иш кўрмайдилар, партия ташкилотларининг иши билан онда-сондагина шуғулланадилар, уларнинг ҳисобини эшитиб, инструктаж бериб турмайдилар. Тошкент шаҳар Киров район партия комитети ва бошқа бир қатор район партия комитетлари шу йилнинг биринчи ярмида бошланғич партия ташкилотларининг ҳисобини бирон марта ҳам эшитмаганлар.

Хўжалик вазифаларнинг муваффақияти партиявий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишнинг савияси ҳамда даражасига боғлиқ эканлигини асло унутмаслик керак. Шу билан бирга партиявий иш расмият учунгина олиб бориладиган иш бўлмай, балки у хўжалик муваффақиятларига эришишнинг бирдан-бир воситасидир. Шундай экан, район ва шаҳар партия комитетлари олдида турган ҳозирги энг муҳим вазифа—коммунистларни ишлаб чиқариш участкаларига тўғри жойлаштириш, саноат корхоналари ва қурилиш объектларига моҳирлик билан раҳбарлик қилиш, ишлаб чиқариш даражасини ошириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилашга эришиш ва барча меҳнаткашларни КПСС XX съезди қарорларида белгилаб берилган улуғвор вазифаларни амалга ошириш учун курашга сафарбар этишдан иборат.

Кейинги йилларда областимиздаги саноат корхоналари ва қурилишлардаги бошланғич партия ташкилотларининг тармоғи бирмунча кенгайди. Улар меҳнаткашларни олтинчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли бажариш учун курашга сафарбар этишда анча иш қилдилар. Масалан, Тошкент тўқимачилик комбинати, каноп фабрикаси, «Чирчиксельмаш», В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи, Оҳангарон ГРЭСи ва бошқа бир неча корхоналарнинг партия ташкилотлари яхши ишламоқдалар, маъмурият билан биргаликда ишлаб чиқаришни юксалтириш, унга янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш юзасидан бир қатор ташкилий-техника тадбирларни амалга оширмоқдалар. Натижада бу корхоналарда ишлаб чиқариш планлари ҳамавақт тўла ва ошириб бажарилмоқда.

Лекин кўпгина корхона бошланғич партия ташкилотларининг иши ҳозирги янги талабларга жавоб бермаслигини ҳам кўрсатиб ўтиш керак. Масалан, 1-ғишт заводи бошқармаси корхоналари ишлаб чиқариш планини ўтган йилдан буён муттасил бажармай келади. Бошқарма партия ташкилоти (секретари ўртоқ А. Вески) коллективни олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун курашга сафарбар этмаётир ва коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини таъминламаётир. Ишчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган, меҳнат интизоми жуда бўш. Куйбишев район партия комитети эса бу корхона партия ташкилотининг ишига яқиндан ёрдам бермаётир, унинг жанговарлик қобилиятини ошириш билан жиддий шуғулланмаётир. Райком ходимлари бошқарма корхоналарига онда-сондагина борадилар, шунда ҳам партия ташкилотининг иши билан атрофлича қизиқмайдилар.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш, уларнинг корхонадаги сиёсий, хўжалик ва маданий ҳаётнинг ҳақиқий раҳбар кучи ва ташкилотчиси бўлишларига эришиш—район ҳамда шаҳар партия комитетлари ходимларининг бевосита бурчидир. Улар саноат корхоналари ва қурилишларга тез-тез бориб туришлари, бошланғич партия ташкилотларига таяниб иш кўришлари, партия ташкилотларининг фаолиятига тааллуқли барча масалалар билан жиддий шуғулланишлари, уларга партиявий ишни хўжалик вазифаларини бажариш билан моҳирона боғлаб олиб бориш санъатини ўргатишлари керак.

Хўжаликни муваффақиятли бошқаришга эришмоқ учун партиявий раҳбарликни бевосита ишлаб чиқаришга яқинлаштирайлик.

МЎҒУЛИСТОН ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Албания Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Халқ Республикаси, Чехословакия Республикаси ва Югославия Федератив Халқ Республикасига борган Мўғулистон Халқ Республикасининг ҳукумат делегацияси ватанига қайта туриб 19 сентябрда Москвага келди.

Делегацияга Мўғулистон Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал бошчилик қилади.

Мўғулистон Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Мўғулистон Халқ Республикасининг ҳукумат делегациясини Н. И. Беляев, А. Н. Косигин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Т. Федоренко ва бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Кутиб олиш учун чиққанлар орасида Мўғулистон Халқ Республикасининг СССРдаги Элчихонасининг дипломатик ходимлари, СССРдаги бир қанча чет мамлакат дипломатик вакилликларининг бошлиқлари бор эди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Марсель Кашенни Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Франция билан Совет Иттифоқи халқларининг дўстлигини мустаҳкамлаш йўлида кўп йиллар мобайнида ҳормай-толмай ишлаб келганлиги учун ўртоқ Марсель **Кашен Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1957 йил 19 сентябрь.

Меҳнат совғалари

Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига

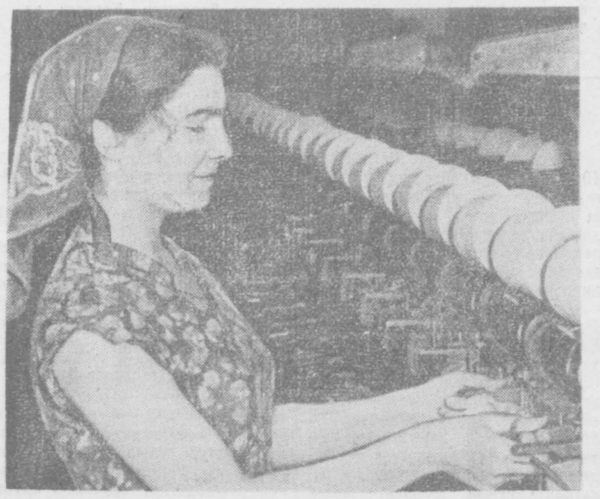

И. В. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати ишчилари ўртасида ўзаро социалистик мусобақа кун сайин қизғин тус олмоқда. Суратда: кундалик топшириқни доим ошириб бажараётган мусобақа илғори **П. Полоденко** ип йигириш машинасини бошқараётир.

С. Чижиков фотоси.

Пахта тозалаш заводи янги ҳосилни қабул қилмоқда

Янгийўл шаҳридаги пахта тозалаш заводи бепоён далалардан териб олинган янги ҳосилнинг дастлабки тонналарини қабул қилиб, ишлашга киришди. Ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки ўнлаб тонна пахта толаси ишлаб чиқарилди.

Бу завод янги мавсумни техника жиҳатидан бирмунча мукаммал қуролланган ҳолда кутиб олди. Заводда Новосибирск заводидан келтирилган иккита 500 тонналик пресс ўрнатилди. Бу ускуна ёрдамида той қилинаётган пахта толаларининг зичлиги янада ошади. Прессларга ёрдамчи равишда иккита гидронасос ҳам келтирилди. Бундан ташқари, ХДП маркали ҳавони тозалаб берувчи фильтр установкаси ҳам ишлаб турибди. Бунинг натижасида меҳнат шароити бирмунча яхшиланмоқда.

Янги ҳосилни қабул қилишнинг дастлабки кунларидан бошлабоқ коллектив ўртасида Октябрнинг 40 йиллиги шарафига социалистик мусобақа қизиб кетди. Корабельников ва Усмоналиев ўртоқлар бошлиқ сменалар биринчи кунларданоқ бир меёрда ишламоқда.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

Артель итчиларининг муваффақияти

Сирдарёдаги «Ўзбекистон ССР X йиллиги» артелининг ишчилари Улуғ Октябрь байрамининг 40 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Артель коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича олган мажбуриятларини ортиғи билан бажараётир. Август ойи плани барча кўрсаткичлар бўйича 180 процент бажарилди.

Цехлараро социалистик мусобақада ўртоқ Ольга Герасимова бошлиқ тикув цехи чеварлари ғолиб чиқдилар. Улар юқори унум билан ишлаб, ойлик планни 231 процент адо этдилар. Шунингдек арқон, попоп ва бошқа цехларнинг ишчилари ҳам меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот таннархини камайтиришга эришаётирлар.

Артель коллективи йиллик планни муддатидан анча олдин бажариш учун курашмоқда.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

ҚОРАДОҒ НЕФТЧИЛАРИГА ТОШКЕНТ КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҒИ ТОПШИРИЛДИ

Бундан икки ой илгари Озарбайжон республикасидан келган бокуликлар делегацияси Тошкентда бўлдилар. Улар тошкентликлар билан ўзаро социалистик мусобақа тўғрисида шартнома тузиб кетган эдилар.

Уша вақтдан буён анча вақт ўтди. Бу давр ичида Боку-Тошкент мусобақасида ҳар иккала шаҳарнинг меҳнаткашлари ҳам ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Яқинда Тошкент меҳнаткашларининг делегацияси мусобақа шартларининг бажарилишини текшириш учун Бокуга бориб келди. Делегацияга меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг раиси М. Т. Турсунов бошчилик қилди. Тошкентликлар ҳар иккала шаҳарнинг мусобақаси шарафига Бокудаги энг яхши саноат корхонасига топшириш учун таъсис этилган Тошкентнинг кўчма Қизил байроғини ҳам олиб бордилар. Бу байроқ тантанали вазиятда Бокудаги «Қорадоғнефть» бошқармасига топширилди.

Қорадоғ нефтчилари Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажармоқдалар. Улар пландан ташқари 26 минг тонна нефть ва 93 миллион кубометрдан кўпроқ газ чиқардилар. Қорадоғлилар яқинда очилган жуда бой газ конини муваффақиятли равишда ишга туширдилар. Нефтчиларнинг фидокорона меҳнатлари билан ҳозир бу конда иш ҳажми ҳам тобора кенгайиб бормоқда.

Ярим миллион сўмлик қўшимча маҳсулот

«Подъёмник» заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари йил бошида олган социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажариш учун астойдил меҳнат қилаётирлар. Улар Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги кунигача планга қўшимча равишда 650 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга, жумладан, 80 та кўчма механизм ва 7,5 минг дона трактор ўқлари тайёрлаб беришга аҳд қилган эдилар. Коллектив халқ хўжалиги учун зарур бўлган машина ва механизмларни, запас қисмларни ўз вақтида сифатли қилиб ишлаб чиқариш, олинган заказларни тўла бажариш учун астойдил курашаётир.

Ишлаб чиқаришнинг 8 ойлик якуни корхона ишчиларининг йил бошидан буён ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлаётганликларини тасдиқлайди. Коллектив мана шу вақт ичида пландан ташқари ярим миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаб берди.

Заводда социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. 2-механика цехининг ишчилари ўзаро мусобақалашиб, юқори меҳнат кўрсаткичларига эришмоқдалар. Бу цехнинг ўртоқ В. Усанова мастерлик қилаётган участка коллективи август ойи планини муддатидан 10 кун олдин бажарди.

Ш. ЗОҲИДОВ.

Бинокорлар тезкор усул билан ишлаётирлар

«Алмаликсвинецстрой» трестига қарашли 1- қурилиш бошқармаси бинокорлари ва инженер-техник ходимлари ҳозирги вақтда тезкор методлар билан уй-жой қураётган москвалик ва ленинградлик бинокорларнинг тажрибаларини кенг оммалаштириб, бинокорлик ишларини жадал суръатлар билан олиб бораётирлар.

Шаҳар Советининг депутати ўртоқ Обид Одилов бошлиқ илғор ғишт терувчилар бригадаси социалистик мусобақада бошқаларга намуна бўлаётир. Моҳир ғишт терувчилар қисқа вақт ичида бешта кўп қаватли бино деворларини тикладилар ва 8 ойлик ишлаб чиқариш планини 175 процент бажаришга муваффақ бўлдилар.

Бошқарманинг ўртоқ Ветохина раҳбарлик қилаётган сувоқчилар бригадаси аъзолари ҳам ишлаб чиқаришга янги технологияни кенг қўлланиб, меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришаётирлар.

Тезкор-поток усулда ишлаш ўзининг яхши натижаларини бераётир. Агар илгари ҳар бир икки қаватли уйни тиклаш учун 7 ой вақт сарф қилинган бўлса ,эндиликда ана шундай уй кўп деганда 4 ой ичида тўла битказиляпти. Бошқарма бинокорлари сўнгги уч ой ичида 3 та кўп квартирали уй-жой биносини қуриб, фойдаланишга топширдилар.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

Бинокорлик ишлари механизациялаштирилмоқда

Чирчиқ шаҳридаги бир неча майда қурилиш ташкилотлари асосида яқинда ташкил этилган 160-қурилиш тресті ҳозирги пайтда 50 га яқин объектда иш олиб бормоқда. Трест бинокорлари чирчиқликлар учун бир қанча кўп квартирали уй-жой бинолари, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози учун хўжалик ва уй-жой биноларини ва Қибрайда қурилаётган ядро физикаси институтининг биносини, Яланғочда девор учун ишлатиладиган шлакоблоклар тайёрловчи заводни ҳамда бошқа шу сингари бир қанча муҳим объектларни қурмоқдалар.

Коллектив иш суръатини тезлаштиришга ва қурилиш қимматини арзонлаштиришга асосан бинокорлик ишининг ҳамма турини максимал даражада механизациялаштириш йўли билан эришмоқда. Бунинг учун махсус механизация базаси ташкил этилди. Бу тадбир қурилиш механизмлари ва техникасидан рационал фойдаланиш имкониятини бераётир. Эндиликда машиналар объектларга ишнинг характери ва ҳажмига қараб, заявка бўйича тақсимланмоқда. Натижада машина ва механизмларнинг бекор туриб қолиши кескин камайди. Базадаги 10 та башняли кран, 5 экскаватор, 3 бульдозер ва 26 та автосамосвалнинг ҳаммаси унумли ишлатилмоқда.

Қурилиш участкаларида ер-тупроқ ишлари деярлик тўла механизациялаштирилган. Биноларни суваш, бўяш ва шу каби пардозлаш ишлари механизмлар воситаси билан илғор методлар асосида бажарилмоқда. Яқинда 3 та янги сувош машинаси олинди. Бу машиналарнинг ҳар бири иш бажариладиган жойнинг ўзида қоришма тайёрлайди, уни белгиланган жойга чиқариб беради ва деворга чаплайди. 15 кишилик бригада мана шу механизм ёрдами билан 8 соатда 800 квадрат метр ҳажмидаги деворни суваётир. Сувоқ ишлари қўл кучи билан бажариладиган пайтда 15 киши кунига 150 квадрат метрдан кўп деворни сувай олмас эди.

Деворларни оқлаш ҳам ишчиларнинг ўзлари модернизациялаштирган краскопульт механизми воситаси билан бажарилаётир.

Яқинда трест 8 соатда 200 кубометр бетон тайёрлаб берадиган автомат ускуна олди. Бу мукаммал агрегатни бир киши бошқаради ва у ҳар 3 минутда 1,5 кубометрдан бетон тайёрлайди Мазкур агрегат тез кунда ишга туширилади.

Шунингдек трест Чирчиқ дарёси лабида тўла механизациялаштирилган шағал заводи қурди. Бу завод сортларга ажратилган 3 хил шағал ва тоза қум етказиб бермоқда.

Иш процессларини кун сайин механизациялаштириб бораётган трест коллективи қурилиш суръатини тобора оширмоқда, йиллик уй-жой қуриш давлат планини Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги кунигача бажариш учун ҳамма куч ва воситаларни сафарбар этмоқда.

П. ВЛАДИМИРОВ.

Урта Чирчиқ районидаги Хрущев номли колхознинг теримчиси ўртоқ У. Ҳасанова бу йил ўтган йилдагидан ҳам кўпроқ пахта териш мажбуриятини олган. У шу кунларда астойдил меҳнат қилиб нормани 2-3 ҳиссага етказиб бажараётир. Ўртоқ Ҳасанова звено бошлиғи сифатида бошқаларга намуна кўрсатиш билан бирга уларни ҳам кўп ва юқори сифатли пахта теришга даъват этмоқда. **Суратда:** ўртоқ **У.** Ҳасанова.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИНГИЗ!

Юқори Чирчиқ районининг чевар теримчилари

Шу кунларда Юқори Чирчиқ районида 80 дан кўпроқ киши кунига ўртача 100-110 килограммдан пахта тераётир. Мавсумда 10-15 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган илғорлар бундан ҳам юқори кўрсатгичларга эришмоқдалар. Биз қуйида уларнинг рўйҳатини босаётирмиз.

1. Ўсар ҚУРБОНОВ — «III Интернационал» колхозининг аъзоси, мавсумда 12 тонна пахта териш мажбуриятини олган. Кунига 200-210 килограммдан пахта тераётир. Ҳозиргача хирмонга 2800 килограмм пахта топширган.

2. Лола АЛМАТОВА — «III Интернационал» колхозидан, мажбурияти 10 тонна. Бир кунда 200 килограммдан ошириб пахта термоқда. Шу кунгача 2400 килограмм пахта терди.

3. Турди РАҲМАТИЛЛАЕВА — Андреев номли колхоз аъзоси. Мажбурияти 15 тонна. Кунига 200 килограммдан ошириб пахта тераётир. Ҳозиргача 2600 килограмм пахта териб топширди.

4. Анор НУРМАТОВА — Сталин номли колхоздан. Мажбурияти 11 тонна. Кунига 214 килограммдан пахта териб, шу кунгача хирмонга 2200 килограмм пахта топширди.

5. Зувайда ЭХСОНОВА — Жамбул номли колхоздан. Мажбурияти 8 тонна, 2400 килограмм пахта терди. У кунига 180-195 килограммдан пахта тераётир.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1957 йил 20 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш	Районлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш
Пискент	9,73	1,02	Оққўрғон	5,58	0,83
Бўстонлиқ	8,11	1,06	Верхне-волинск	5,56	0,76
Бекобод	8,08	1,02	Сирдарё	5,53	0,63
Урта Чирчиқ	8,00	0,96	Октябрь	4,97	0,65
Оржоникидзе	7,71	1,07	Оҳангарон	4,91	0,76
Бўка	6,78	0,82	Уртасарой	4,82	0,75
Юқори Чирчиқ	6,33	0,95	Чиноз	4,52	0,59
Боёвут	6,06	0,72	Янгийўл	3,54	0,63
Мирзачўл	5,66	0,80	Калинин	3,23	0,49
Гулистон	5,65	0,78	Қуйи Чирчиқ	2,48	0,45

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1957 йил 20 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш	Совхозлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш
6-«Кўкорол»	13,62	1,33	Киров номли	5,17	0,75
3-«Оҳангарон»	13,00	1,67	1-«Оҳангарон»	5,00	0,67
1-«Фарҳод»	12,86	1,06	«Гулистон»	4,79	0,42
«Дружба»	11,15	0,80	1-«Боёвут»	4,69	0,72
4«Вревский»	11,04	1,46	Булганин номли	4,25	0,53
«Пискент»	8,72	0,93	«Оққўрғон»	4,14	0,68
«Чаноқ»	7,79	1,01	Бушуев номли	4,12	0,67
«Социализм»	6,99	0,75	«Малик»	3,46	0,46
2-«Далварзин»	6,97	0,89	3-«Боёвут»	3,32	0,50
1-«Далварзин»	6,85	1,00	«ЎзССР беш йиллиги»	2,48	0,45
«Мирзачўл»	5,71	0,92	2«Оҳангарон»	0,69	0,35

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Саноат корхоналари партия ташкилотларига раҳбарликни кучайтириш керак

Тошкент шаҳар Куйбишев район корхоналарида саноат ва қурилишга раҳбарлик қилиш қайта ташкил этилгандан кейин ички резервларни ишга солиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш соҳасида олға томон катта қадам қўйилди.

Район партия комитети бюросида техника прогрессини юксалтириш ва илғор технологияни жорий қилиш, корхона бошланғич партия ташкилотларининг иш фаолиятига доир масалалар муҳокама қилинмоқда. Ўтган 8 ой ичида бюрода «Ички резервларни тўла ишга солиш», «Олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш» каби 10 га яқин масала муҳокама қилинди.

Корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотлари ўз ишларини саноатга янгича раҳбарлик қилинаётган ҳозирги шароит талабларига мослаб қайта қурмоқдалар. Улар асосий эътиборни цех ва участкалардаги ортиқча штатларни тугатиш ва маъмуриятнинг аниқ ва оператив ишлашини таъминлашга қаратаётирлар. Ишлаб чиқаришни юксалтириш масалалари билан яқиндан шуғулланаётирлар. Бу, қолоқ корхоналарни илғор корхоналар даражасига кўтариш имкониятини бераётир.

Ўтган йили экскаватор заводи райондаги қолоқ корхоналардан бири ҳисобланарди. Бу корхона иши билан райком бевосита шуғулланди. Корхона партия ташкилотининг фаолияти райком бюросида икки марта муҳокама қилинди. Натижада кейинги вақтда партия ташкилотининг ишлаб чиқаришга раҳбарлик услуби сезиларли даражада яхшиланди. У янги техникани ўзлаштириш, ички резервларни аниқлаш ва ишга солиш юзасидан бир қатор ташкилий-сиёсий тадбирларни амалга оширди. Ишлаб чиқаришдаги ортиқча звенолар коммунистларнинг актив ёрдамида тугатилиб, цех ва участкаларга раҳбарлик усули ўзгартирилди. Эндиликда корхонада тайёрланаётган маҳсулотнинг миқдори тўхтовсиз ортиб бораётир, давлат плани муттасил тўла бажарилаётир.

Лекин завод фаолиятида ҳали жиддий камчиликлар бор. Штурмчиликка барҳам берилмаган. Агар ойлик планларнинг бажарилиш процесси анализ қилинса, дастлабки ўн кунликда ойлик топшириқнинг 6,4 проценти, иккинчи ўн кунликда 24 проценти, учинчи ўн кунликда эса 69,6 проценти бажарилганлиги кўрилади. Бу, сўзсиз маҳсулот сифатининг ёмонлашишига ва таннархининг қимматлашишига олиб келмоқда. Бу каби аҳволни бошқа корхоналарда ҳам учратиш мумкин.

Район корхоналарида брак маҳсулот чиқариш туфайли давлатга катта зарар етказилаётир. «Ташсельмаш» заводи ўтган ярим йил ичида давлатга 500 минг сўм, райондаги барча корхоналар эса 1 миллион 850 минг сўм зарар келтирди. Бу шунинг оқибатида юз бермоқдаки, район партия комитети ва корхоналарнинг партия ташкилотлари ишлаб чиқаришни бир меёрда ташкил этишга кам эътибор бераётирлар.

Район партия комитетининг ходимлари корхоналар экономикасини чуқур ўрганиш, ишдаги камчиликларни аниқлаш ва уни бартараф қилишда бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдам бериш ўрнига ҳамон турли маълумотлар тўплаш, телефон орқали «раҳбарлик қилиш» каби нотўғри практикани давом эттирмоқдалар. Мисол учун, район партия комитетининг инструктори ўртоқ Савкин яқин 3 ой ичида ўзи бириктилган корхоналарда бир неча марта бўлган, аммо у партия ташкилотларига қандай амалий ёрдам берганини айтиб бера олмайди. Чунки райком ходимлари жойларга борганларида корхона директори ёки бош инженер билан ишлаб чиқариш масалалари ҳақида суҳбатлашиб, изларига қайтаверадилар. Айрим ҳолларда корхона партия ташкилотининг секретари у қандай иш билан келганидан хабарсиз ҳам қолади.

Биринчи ғишт заводлари бошқармаси райондаги қолоқ корхоналардан бири ҳисобланади. Бу бошқарма заводлари сурункасига икки йилдан бери давлат планини бажармай келадилар. Шундай бўлгани ҳолда, бошқарма бошланғич партия ташкилотининг иш фаолияти шу вақтгача райком бюросида бирон марта ҳам муҳокама қилинмаган. Ўтган йилнинг охирида райком секретари ўртоқ Попов бошқарма директори Усов, партия ташкилотининг секретари Вески ўртоқларни ўз кабинетига чақириб, улар билан суҳбатлашган эди. Шундан сўнг район партия комитети бошқармадаги ишнинг аҳволи ва бошланғич партия ташкилотининг фаолияти билан дурустроқ қизиқмади. Бошқарма корхоналарида меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Мавжуд механизмлар қувватидан тўла фойдаланилмаётир. Натижада бошқармада давлат планлари ҳамон бажарилмаётир. Ўтган 8 ой ичида қурилиш ташкилотларига 2 миллион 700 минг дона ғишт кам берилди. Бошқа қолоқ корхоналарда ҳам шу каби ҳолни кўрамиз.

Шуни айтиш кераки, район партия комитети саноат корхоналари партия ташкилотларига раҳбарликни кейинги вақтда бўшаштириб юборди. Оқибатда айрим корхоналарнинг партия ташкилотлари ичида бўшашувчилик юз бераётир, уларнинг раҳбарлари муваффақиятлардан эсанкираб қолаётирлар.

Шу йилнинг биринчи кварталида яхши ишлаб келган «Ташсельмаш», «Ташкенткабель» заводларида кейинги ойларда ишлаб чиқариш графиги бузилиб, маҳсулотнинг айрим турлари бўйича давлат плани бажарилмай қолди. «Ташкенткабель» заводида кабелнинг айрим турларини ишлаб чиқариш бутунлай тўхтаб қолган. «Ташсельмаш» заводида эса планда белгиланганидан 85 та трактор кам ишлаб чиқарилган.

Корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотлари омма ўртасида олиб бораётган оммавий-сиёсий ишларнинг савияси шу куннинг талабларига тўла жавоб бермайди. Улар социалистик мусобақани кучайтириш, илғор тажрибани оммалаштириш, қолоқ участкаларни кўтаришда агитаторларнинг кучидан етарли фойдаланмаётирлар. Бунга мисол қилиб «Ташкенткабель» заводи партия ташкилотини кўрсатиш мумкин. 11-цехда йил бошида агитколлектив тузилиб, агитаторлар рўйхатга олинган эди. Ўтган давр мобайнида агитаторларнинг биронтаси ҳам ўзи биркитилган участкада бирон темада суҳбат ўтказмаган.

Район партия комитети саноатга раҳбарлик услубини кескин равишда яхшилаши, корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдамни ҳар қачонгидан ҳам кучайтириши керак. Ҳозирги куннинг талаби шуни тақоза қилади.

З. ШОКИРОВ.

Разрез коллективининг севимли газетаси

Оҳангарон кўмир разрези партия, касаба союз ташкилотларининг органи «За уголь» деворий газетаси разрез коллективининг севимли газетаси бўлиб қолди. Унда меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш, социалистик мусобақани кучайтириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга бағишланган ижобий, шунингдек камчиликлар ва унинг сабабларини очиб ташловчи танқидий материаллар муттасил бериб борилади.

Газетанинг сўнгги сонларида илғорларнинг тажрибасини оммалаштириш мақсадида берилган хабарларда ёш машинист ўртоқ К. Зариповнинг ҳар сменада қандай қилиб пландан ташқари 300-400 тонна кўмир ортаётгани, иккинчи участка кончиларининг йил бошидан бери планга қўшимча равишда 30 минг тонна кўмир ортгани ҳақида ҳикоя қилинади.

Газетанинг кейинги сонларидан бирида разрезда техникани сақлашга яхши эътибор берилмаётгани, социалистик мулкни муҳофаза қилиш яхши йўлга қўйилмагани танқид қилинди. Бундан ташқари, экскаватор машинисти ўртоқ Василий Макуханинг меҳнат интизомини бузгани ҳақида танқидий материал берилиб, унга коллективнинг диққат-эътибори жалб қилинди. Газета материали ишлаб чиқариш йиғилишида муҳокама қилинди. Натижада ўртоқ Макуханинг меҳнатга бўлган муносабати ўзгариб, у илғорлар қаторига ўтиб олди.

Деворий газета разрез партия ташкилотига кончиларни йиллик план топшириқларини ва Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятни тўла ва ошириб бажариш учун курашга сафарбар этишда яқиндан ёрдам бераётир.

Ф. ПЕТРОВ.

Қиш яқинлашиб келаётганлиги муносабати билан Янгиер шаҳар қурувчилари бинокорлик ишларини ҳамма чоралар билан жадаллаштирмоқдалар. Суратда: шу пайтгача 8 та икки квартирали уй ғиштини терган **Акром Бобоев** бригадасининг аъзолари (олдинги планда) **Владимир Ковалев** ва **Турғун Мардов** ўртоқлар бино ғиштини термоқдалар.

Э. Погорельченко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Революция ветеранлари билан учрашув

Шу кунларда Улуғ Октябрнинг 40 йиллигига мамлакатимизда қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Яқинда Собир Раҳимов номли паркдаги кексалар уйида шу муносабат билан Октябрь район аҳолиси ва тошкентлик кекса революционерларнинг учрашуви бўлди.

Йиғилишда биринчи бўлиб кекса большевик, революция ветерани, Қизил гвардия командири Али Муҳаммадхўжаев сўзга чиқиб, Ўрта Осиёдаги граждандар уруши тўғрисидаги унутилмас хотираларини айтиб берди. Али аканинг 1916 йилда маҳаллий халқдан мардикорликка олиш вақтидаги халқ норозилиги, 1917 йилда генерал Куропаткинга қарши Тошкент шаҳар ишчиларининг қўзғолони ҳақидаги гапларини йиғилганлар диққат билан тингладилар.

Революция ташкилотчиларидан бири Аъзамхўжа ота Камолхўжаев 1917 йилда шаҳар Советининг раиси Шумилов, қуролли қўзғолон комитетининг бошлиғи Ляпин ўртоқлар билан биргаликда қилган жанговар ишларини ҳаяжон билан сўзлади. Навбатдаги сўзни кекса коммунист Тўйчи Баҳромов олиб, у бинокорлар союзи қўзғолонида байроқдор бўлиб қатнашгани ва революция йилларидаги таассуротлари ҳақида гапирди.

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Наримонов номли кутубхона томонидан уюштирилган бу ажойиб учрашувда революция йиллари Фарғона фронтида қатнашган, Осипов воқиасини кўрган кишилардан Абдураҳим Султонов, Тўхта Йўлдошев, Зуфар Муҳаммаджонов, Абдулла Юнусов ва Абдиваҳоб Абдукаримовлар бўронли революция йиллари воқиаларини ҳикоя қилдилар. Машҳур ўзбек дарвози Тошканбой ота Эгамбердиев Иван Дудкин раҳбарлигида Бухоро амири Саид Олимхонга қарши бўлган жангларни, М. В. Фрунзе қўмондонлигида амирликнинг емириб ташланганини таъсирли қилиб сўзлаб берди.

Бу учрашувга йиғилган 300 дан ортиқ меҳнаткаш кекса большевикларга миннатдорчилик билдириб, уларга узоқ умр ва сиҳат-саломатлик тиладилар.

А. ЗАЙНИДДИНОВ.

Бизга ёзадилар

Тошкент Медицина институти ҳузурида ташкил этилган Қизил крест ва Қизил яримой жамияти медицина ҳамширалари тайёрловчи икки йиллик курсни бу йил хотин-қизлардан 156 киши тамомлаб чиқди. Уларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқидилар.

1-авторемонт заводининг токари Л. Каракуц, электролампа заводининг монтажчиси Г. Бондарева, автопарк кутубхоначиси М. Ефанова, нефтебаза бухгалтери М. Алексеева ва бошқалар шулар жумласидандир.

А. КИМ.

* * *

Бу йил Октябрь районидаги Хрушчев номли колхоз правлениеси бўлинмас фонд ҳисобидан янги уй-жойлар ва бошқа жамоат биноларини қуриш учун 100 минг сўм пул ажратган эди. Ана шу маблағ ҳисобига колхозга 200 тонналик ғалла кетадиган омбор, 3- бригадада болалар яслиси, 7-бригадада пахта саройи, 100 бош сигир сиғадиган оғилхона ва чўчқахона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Бундан ташқари, 10 хўжалик учун уй-жой қуриш бошланди. Якка тартибда уй-жой қурувчилардан 5 хўжаликка 5 минг сўмдан ссуда берилди.

Ҳ. ЭРАЛИЕВ.

* * *

Бўстонлиқ районидаги Боғистон қишлоғи Тошкент телевизион студиясидан 110 километр узоқда жойлашган. Яқинда қишлоқ марказидаги сельпо кутубхонасига телевизор приёмниги қўйилиб, эшиттириш қабул қилинди. Тошкентдан берилган телевизион эшиттириш аниқ ва равшан кўринди. Ҳар куни кечқурун кутубхонага кўплаб меҳнаткашлар йиғилиб, телевизордан концерт ва кинофильмларни томоша қилмоқдалар.

Ҳозир Боғистон сельпоси меҳнаткашларни телевизор приёмниги билан таъминлаш чораларини кўрмоқда.

А. МАНСУРОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

„Пахтабоп" кийимларни қаердан олайлик?

Областимиз пахтакорлари бу йил давлатга 500 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Улар ўтган йилнинг кузидан бери шу шарафли ва масъулиятли вазифани бажариш учун бир кун ҳам тиниб-тинчимай ер ҳайдадилар, чигит экдилар, ҳар туп ғўзани меҳр билан авайлаб парвариш қилдилар. Мана эндиликда мажбуриятни қоплайдиган миқдорда пахта етиштирилди.

Ҳар йил шаҳар меҳнаткашларининг районларга чиқиб пахта теримида колхоз ва совхозларга ёрдам беришлари ҳаммага маълум. Ҳарбир ишчи, ҳарбир инженер, ҳарбир студент бу ишни ўзининг муқаддас бурчи деб ҳисоблайди.

Кўп қатори биз ҳам пахта теримига бориш учун тайёргарлик кўрмоқда эдик. Маълумки, ғўза оралаб пахта териш, қишлоқда бирнеча кун яшаш учун мустаҳкам, иссиқ ва ихчам кийим зарур бўлади. Бундай кийимлар ҳаммада ҳам тайёр, бор деб бўлмайди, албатта.

Биз пахмоқ бриджа, ағдарма ёки кирза этик, далабоп ботинка ёки полуботинка ахтариб шаҳардаги жуда кўп магазинларга кирдик. Биз ахтарган арзон, лекин далабоп этик ҳам, ботинка ҳам, бриджа ҳам чайқов бозоридан ташқари ҳеч қаерда йўқ экан. Ипдан тортиб ажойиб костюм ва пальтоларгача, дазмолдан тортиб мураккаб машиналаргача хилма-хил саноат маҳсулотлари чиқарилаётган Тошкентда айни шу пайтда кўпчилик учун зарур бўладиган «пахтабоп» кийимларнинг йўқлигига ишонгимиз келмасди. Эринмасдан магазинма-магазин роса кездик. Карл Маркс кўчасидаги универсал магазинда, унинг рўпарасидаги тайёр кийимлар сотадиган (1-«Ташпромторг»га қарашли) магазинда фақат 48 размерли пахмоқ бриджадан бошқа нарса топилмади. Шунинг ҳам бошқа размери йўқ экан. Бу ердан чиқиб спорт товарлари, трикотаж кийимлар ҳамда бриджалар билан савдо қиладиган 36- магазинга (собиқ «Динамо») кирдик, у ердан ҳам ахтарган нарсаларимизнинг ҳечбирини тополмадик. Сўнг Октябрь колхоз бозори ичидаги ва унинг атрофидаги магазинларни айландик. Қаранг, бахтга қарши буларда ҳам бизга (фақат бизга эмас, жуда кўп биз сингариларга!) зарур кийимларни ололмадик, йўқ!

Ҳурматли редакция ходимлари. Биз пойтахт магазинларида дала ишига кийишга мўлжаллаб тикилган оёқ кийимлар, сатин ва пахмоқ шараварлар, бриджалар, фуфайка ва пахталик шимлар нима учун камлигини аниқлай олмадик. Кўпларни ранжитаётган бу аҳволни ўрганиб, юқорида айтилган кийимларнинг тез кунда шаҳар магазинларида сотилишига ёрдам қилишни сизлардан сўраймиз.

Ильёс ИБРОҲИМОВ,
«Узгоспроект» инженери.
Олим МУҲАММАДЖОНОВ,
Рихси НАЗИРБЕКОВ,
Тошкент саноат-иқтисод техникумининг студентлари.

РЕДАКЦИЯДАН. Газета редакцияси Тошкент тўқимачилик комбинатининг инженери А. Зуфархўжаев, йигирув мастери В. Федоров, чет тиллар институтининг студенти К. Кабиров ўртоқлардан ҳам юқоридаги сингари сигналлар олди. Газетанинг махсус мухбирлари шу сигналлар асосида шаҳар маҳаллий ва ҳунармандчилик корхоналарида кузда ишга кийиладиган, айниқса пахта теримига кийиб чиқишга қулай кийимлар тикиш қандай йўлга қўйилганлигини; шаҳар магазинларида Иброҳимов, Назирбеков, Муҳаммаджонов ўртоқлар ва шулар сингари кўплар талаб қилаётган кийим-кечаклар борми-йўқлигини ўргандилар.

Текширишда шулар аниқландики, шаҳардаги саноат моллари билан савдо қиладиган кўпгина магазинларда, жумладан, 2-«Ташпромторг»га қарашли 1,31, 62,63- ва 1-«Ташпромторг»га қарашли 1,36-магазинларда пахмоқ ва сатин бриджалар, телогрейка ва шараварлар, 49, 71 ва 79—каби оёқ кийим дуконларида ҳатто Марказий район территориясидаги катта-катта фирменний магазинларда ҳам арзон, пухта ишбоп ботинкалар, полуботинкалар ва этиклар сотилмаётир. Айрим жойларда булар бор бўлса ҳам фақат бир хил размерда.

Юқоридаги молларнинг камлигига дастлаб савдо ташкилотлари, биринчи галда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Савдо бошқармасининг ходимлари (бошқарувчи ўртоқ А. Н. Туркова) айбдордир. Бу ўртоқлар аҳолининг талабларини пухта ўрганмаётирлар. Харидорлар эҳтиёжини қондириш тўғрисида кам қайғирмоқдалар.

Яна шу нарса кўпчиликни таажжублантирадики, юзлаб тикувчилик корхоналари бўлган Тошкентда пахмоқ бриджалар, юзи қалин хром ва таг чарми пластмассдан тайёрланган хушбичим, пухта ва арзон ботинкалар, туфлилар, полуботинкалар жуда оз тикилади. Ваҳоланки бу маҳсулотларга талаб катта.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети савдо ташкилотлари, маҳаллий ва ҳунармандчилик саноати корхоналари ходимлари зиммасига пахта йиғим-терим кампанияси вақтида аҳолига маданий-маиший хизматни яхшилаш юзасидан конкрет топшириқлар юклаганлар. Пойтахт маҳаллий саноат корхоналари ҳам, савдо ташкилотлари ҳам ҳозир бу топшириқни қониқарли бажармаётирлар.

Пахта теримида қатнашиш учун отланаётган шаҳар меҳнаткашларига керагича кийим-кечак етказиб бериш шу куннинг энг муҳим вазифасидир. Саноат ва савдо ходимлари масъулиятни тўла ҳис қилиб, ўз бурчларини адо этсинлар.

ТУРИСТ ТААССУРОТИ

Европага саёҳат

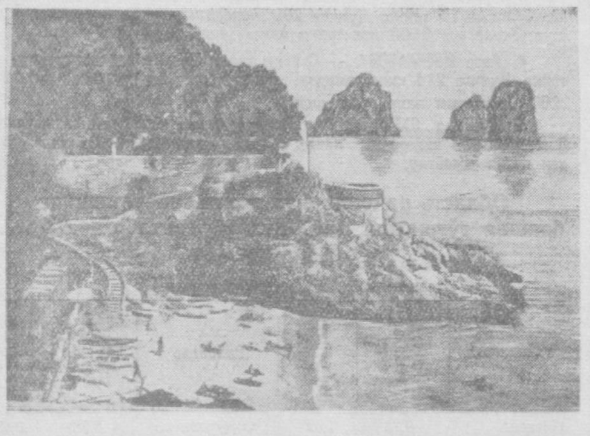

Капридаги пляж.

Эрта тонг. Мадҳига, таърифтавсифига қалам ожизлик қиладиган тонг! Ильич чироқлари мусаффо кўкда чарақлаб турган юлдузлар билан ҳусн талашаётгандек. Нурга бурканган шаҳар манзарасига қараган билан тўймайсан, киши. Кўк билан ўпишиб турган бинолар улуғ рус халқининг қудрати ва шон-шавкатини намойиш қилаётгандек салобат билан қад кўтариб турипти. Ленин шаҳри қирғоқларига мавжланиб урилаётган Болтик сувлари ажойиб бир куй ҳосил қилади-да, чекинади...

Соҳил. «Грузия» теплоходи сафарга сўнгги тайёргарликни кўриб бўлган. Теплоход ёнида одамлар гавжум. Сафарга жўнаб кетаётган кишилар кузатиб қолувчилар билан нима ҳақдадир қизғин гаплашмоқдалар. Саёҳатчилар — улуғ қардошлик оиласига бирлашган Иттифоқимиздаги миллатларнинг вакилларидир. Уларнинг касблари ҳам ҳархил: бири врач, бири ўқитувчи, бири агроном... Теплоход соҳилдан узоқлашди. Кўз илғамас бепоён денгиз. Чайкалар парвоз қилиб келади-да, тўшини сувга уриб, яна ҳавога кўтарилади...

Денгиздаги саёҳатимиз икки кун давом этди. 17 июнда Финляндияга етиб келдик. Порт одамлар билан лиқ тўла. Музика садолари тўхтовсиз янграрди. 800 га яқин турист фин халқи вакиллари билан учрашишга ошиқарди. Биз теплоход палубасидан тушар эканмиз, гулдурос қарсаклар садоси ер-кўкни тутиб кетди. Биз кутиб олувчилар билан самимий, дўстона кўришдик. Гарчи бизлар бир-бирларимизнинг тилларимизни билмасак ҳам эзгу ният, дўстона туйғуларни қалбимиз билан ҳис этардик. Фин дўстларимиз бизга ҳархил совға-салом тақдим этишди. Биз махсус машиналарда Финляндия пойтахти Хельсинки кўчаларидан ўтиб борар эканмиз, фин халқининг совет туристларига яхши ҳис-туйғу билан қараётганини, бир-биримизнинг мамлакатимизга борди-келди қилиш халқларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга хизмат қилишини уларнинг шод чеҳраларидан, ҳатти-ҳаракатларидан сезиб турардик.

Совет туристлари Хельсинкида бўлган вақтларида Парламент биносини томоша қилдилар. Бинонинг мажлислар зали жуда гўзал. Архитектура ансамбллари ўзининг чиройлилиги, жозибадорлиги, маҳорат билан ишланиши жиҳатидан киши диққатини беихтиёр ўзига жалб этади. Бизни бошлаб юрган экскурсовод СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев ўртоқларнинг ҳам бу ерда бўлганларини мароқ билан ҳикоя қилиб берди.

Кечқурун маданият ва истироҳат боғида бўлдик. Фин дўстларимиз бизларни ғоят меҳмондўстлик билан қарши олдилар. Совет туристлари шарафига ҳар хил ўйинлар кўрсатилди. Радио орқали совет туристлари ва улар орқали бутун совет халқига қизғин, самимий салом топширилди.

Теплоходга қайтаётганимизда бир кампир қўлимга табиат манзараси акс эттирилган сурат берди. Сурат орқасига: «Биз тинчлик истаймиз, уни қаттиқ туриб ҳимоя қиламиз. Биз совет халқини севамиз» деб ёзилган эди. Фин халқи совет туристларини шодхуррамлик билан кузатиб қолдилар.

18 июнь. Теплоходимиз Болтиқ денгизи орқали Киль каналига кирди. Каналдан ўтаётганимизда икки қирғоқ ҳам гавжум эди. Совет туристларини кутиб олишга чиққан одамлар ўзларининг дўстона туйғуларини изҳор этиб хайрлашиб қолдилар. Бир ярим сутка каналда юриб, Шимолий денгизга чиқдик. Денгиз орқали Бельгия қирғоқларига қараб йўл олдик. Бельгия портига етиб келдик. Портнинг узунлиги 80 километр бўлиб, чет давлатларнинг пароходлари турарди. Бельгияликлар самимий кутиб олишди ва ҳар биримизга совға тақдим этишди.

Бельгияга келганимизнинг эртасига пойтахт — Брюссель бўйлаб экскурсия қилдик. Шаҳарда кўпгина тарихий ёдгорликлар ва бадиий хазиналарни томоша қилдик. Брюссель VII асрда вужудга келган бўлиб, XVI асрдан бошлаб, яъни мамлакатни бошқариш маркази бу ерга кўчгандан кейин иқтисодий ва сиёсий аҳамиятга эга бўлади. Лекин шаҳар Бельгия 1830 йилда миллий мустақилликка эришгандан кейингина тез суръатлар билан тараққий эта бошлайди.

Мамлакатнинг йирик шаҳарларидан бири Антверпендир. Бу шаҳар Брюсселдан 50 километр узоқда жойлашган. Европанинг учинчи порт шаҳри ҳисобланган Антверпен денгиздан 88 километр узоқда бўлган Шельда дарёси соҳилидадир. Дарё орқали ҳар йили жаҳоннинг 74.000 корабли қатнаб, 25 миллион тонна юк олиб ўтади.

21 июнда Шимолий денгиз орқали Францияга томон йўл олдик. 22 июнь кечқурун Франциянинг Гавр шаҳрига келдик. Эртанисига кечқурун поезд билан Парижга жўнадик. Париж Сена дарёси ва Марна дарёлари туташган ердаводида жойлашган. Шаҳар атрофи тепаликлар билан ўралган. Шаҳар атрофи ўраб олингани учун ҳавоси илиқ, қиш уч ойга етар етмас давом этади.

РИМ, Колизей.

Париж 2 минг йил муқаддам оролда ва Сена дарёсининг чап соҳилида римликлар томонидан барпо этилган ва Лютеция деб ном берилган. Шаҳар римликлар ҳукмронлиги вақтида йирик марказ бўлмаса ҳам стратегик жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлиб, асосий йўллар шу ердан ўтарди. Бу эса Парижнинг тараққий этишига катта таъсир этган. Дарёнинг ўнг соҳили ботқоқ бўлгани сабабли шаҳар қурилмаган. III асрга келганда шаҳар бу ерларда яшовчи Галь қабиласи номи билан аталиб, ҳозирги номига эга бўлган. Даврлар ўтиши билан шаҳар кенгаяборади ва XIX асрда ҳозирги даражасига етади.

Парижнинг ҳозирги қиёфаси бундан юз йиллар илгари вужудга келтирилди. Ҳар бир давр ўз таъсирини қолдирганлиги сабабли шаҳар қиёфаси хилма-хилдир. Шаҳарда тарихий ёдгорликлар кўп. Суд саройи, Биби Марям ибодатхонаси, Лувр, Бастилия, Сорбонна ва Латин кварталлари, Люксембург саройи, Пантеон, Магдалена черкови ва ҳоказолар шулар жумласидандир. Булар ва буларга ўхшаган ёдгорликларнинг ҳар бири ўзига хос тарихга эга.

Совет туристлари юқорида қайд этилган тарихий ва маданий ёдгорликлардан ташқари Парижнинг хушманзарали жойларини ҳам томоша қилдилар.

Франциядаги саёҳатимиз тамом бўлгач, теплоходимиз Италияга жўнади. Неаполь, Капри ороли, Сорренто ва Рим шаҳарлари туристларда катта таассурот қолдирди.

Капри панорамаси.

Совет туристлари Европа бўйлаб қилган сафарлари давомида Грециянинг Афина, Туркиянинг Стамбул шаҳарларида ҳам бўлдилар. Улуғвор Ватанимизнинг шимолидан Европа сафарига жўнаб кетган туристларимиз Қора денгиз орқали келиб, ватанимизнинг Жанубида — Одесса шаҳрида сафарларини тамомладилар.

Мен совет туристи сифатида чет элларга бориб кўп маданий, тарихий ёдгорликларни кўрдим, завқландим, меҳнаткашларнинг ҳаёти, турмуши билан озми-кўпми танишдим. Европа сафари менда ҳар қанча яхши таассурот қолдирмасин, завқлантирмасин, барибир, ҳеч қайсини она-Ватаним қучоғида эркин нафас олишдан тотган лаззатимга тенглаштира олмадим.

Ёқутхон АЗИЗОВА,
Тошкент шаҳар, Киров районидаги Муқимий номли 143-ўрта мактабнинг директори.

Пахта териш ва тайёрлаш юзасидан берилган графикни ошириб бажарайлик!

Сирдарёлик чеварлар

Колхоз далаларини айланганимизда, ғўза тупларидаги оқ олтинларни кўриб хурсанд бўлдик. Ёз бўйи фидокорона меҳнат қилиб, ғўза парваришини сифатли ўтказган ва асосий майдонларда мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлган колхозчилар йиғим-теримни ҳам ғоят уюшқоқлик ва бирдамлик билан ўтказмоқдалар, бу соҳада яхши натижаларга эришаётирлар.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти теримчиларнинг унумли ишлаши учун барча шароитларни яратиб берган. Шунинг учун ҳам бу ерда иш унумли бўлиб пахта нобудгарчилигига йўл қўйилмаётир. Кўп минг килограммчилар ҳаракати тобора кенг авж олдирилмоқда. Ойтўра Рўзиева, Хосил Умарова, Рисол Ўринбоева ва Исмат Умаров каби кўпгина колхозчилар кунига 100-110 килограммдан пахта термоқдалар.

Сирдарё районидаги Т. Шевченко номли колхознинг С. Иноятов, Т. Канчадзе, Б. Зокиров ўртоқлар бошлиқ бригадалари ҳамда Ворошилов номли, «Ёш ленинчи» колхозларида йиғим-терим пухта тайёргарлик билан бошланиб, жадал суръат билан давом эттирилмоқда. Бу колхозларнинг илғор бригада ва звено аъзолари Октябрнинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун барча зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Р. ОЧИЛОВ,
К. ЖАББОРОВ,
Х. АНОРҚУЛОВ,
К. КЕНЖАЕВ,
К. РАЖАБОВ.

Далалардан дараклар

БЕКОБОД. 2-«Далварзин» совхозининг ўртоқ Оманликов бошлиқ бригадасида Ачагул Қоплонова, ўртоқ Ураков бошлиқ бригадада Ачагул Хусайнова, Ўғилой Аҳмедова, Тожихон Мустафоқулова, ўртоқ Қодиров бошлиқ бригадада Мисирой Эргашева, Тўлахон Ҳасанова сингари теримчилар Октябрь революциясининг 40 йиллиги муносабати билан бошланиб кетган социалистик мусобақага қўшилиб, мавсумда 10 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олган эдилар.

Ҳозир бу илғор теримчилар ўз вазифаларини бажариш учун астойдил курашиб, кунига 120 килограммдан пахта териб хирмонга топширмоқдалар.

Е. ҲАСАНОВ.

* * *

БОЁВУТ. «Коммунизм» колхози аъзолари теримни зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборган эдилар. Ҳозир колхоз далаларида пахта терими қизғин давом этмоқда. 61 гектар ердан 35 центнердан ҳосил олиш учун курашаётган Абураим Субхонов бошлиқ бригада аъзолари пахта теримида олдинда бораяпти. Бригаданинг Зилол Очилова, Ўлмас Тожиқулова сингари илғор теримчилари мавсумда 10 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олганлар. Ҳозир улар кунига 110-150 килограммдан пахта териб бошқаларга намуна бўлаётирлар.

А. ШЕРБЕКОВ.

Бўка районининг илғор теримчилари. **Суратда:** (чапдан) **У. Жулдубоева** — «Ленинизм» колхозининг 5-бригада аъзоси. У, кунига 130-150 килограммдан пахта тераётир. **Норқул Очилов,** Ленин номли колхознинг аъзоси. У кундалик терим нормасини 2-3 ҳиссага етказиб бажараётир. **Қумри Тўлаева** — «Ленинизм» колхозининг 12-бригада аъзоси. У кунига 140 килограммга етказиб пахта термоқда. **Ойтўра Йўлдошева** — Ленин номли колхоз аъзоси. Кунига 130-150 килограммдан пахта термоқда.

В. Салов фотоси.

Йиллик планни муддатидан илгари бажарамиз

Колхозимиз аъзолари пахтачиликни янада ривожлантириб, колхозни юқори ҳосилли хўжаликлар даражасига етказиш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. 400 гектар ерда қўшимча мажбуриятимизни ҳам ошириб бажарадиган даражада ҳосил етиштирилди. Биз, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллиги байрамигача йиллик пахта тайёрлаш планини бажаришга қарор қилганмиз. Барча куч ва воситалар ана шу вазифани бажаришга сафарбар этилган.

Йиғим-теримга пухта тайёргарлик билан киришилгани учун теримчилар суръатни кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Ҳозирги кунларда йиллик планнинг 1,3-1,5 проценти миқдорида пахта топширилмоқда.

Бригадалараро социалистик мусобақа кучайтирилди. Теримда ўртоқ Мактуба Орипова бошлиқ бригада аъзолари намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Илғор колхозчилар мавсумда 10-12 тоннадан пахта териш учун курашиб, Октябрнинг 40 йиллиги шарафига мусобақани кучайтирдилар. Зарифа Музаффарова, Солиҳа Саъдиева, Фарида Нўмонова ўртоқлар кунига 220-240 килограммдан пахта тераётирлар. Чевар теримчиларнинг ҳар бири ҳозиргача 2200-2300 килограммдан ошириб пахта терди. Бригада аъзолари юқори унум билан ишлаётганлари учун бригадада терилган пахта бир кишига 103 килограммдан тўғри келмоқда. Шу туфайли бригадада кунига 1,5-2 процент миқдорида пахта тайёрланаётир. Бригада аъзолари йиллик пахта тайёрлаш планини 25 октябргача бажаришга қарор қилдилар. Ўртоқ Маҳамад Аҳмедов бошлиқ бригада аъзолари ҳам теримда олдинги ўринларни эгаллаш учун курашмоқдалар.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти етиштирилган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай, ўз вақтида йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш тадбирларини амалга оширмоқда. Терим ишлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети V пленуми кўрсатмалари асосида уюштирилган. Теримчилар учун қулай иш шароити яратиб бердик. Илғор теримчилар тажрибаси оммалаштирилмоқда. Юқори меҳнат унумига эришган моҳир теримчилар рағбатлантирилаётир. Вақти-вақтида аванс бериб турилиши иш суръатини оширишга катта ёрдам бермоқда.

Биз бу йил гектаридан 34 центнердан пахта топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни ошириб бажариб, улуғ байрамни муносиб совға билан кутиб оламиз.

А. ТОШҚОРАЕВ,

Оржоникидзе районидаги «Ленинград» колхозининг раиси.

Гектаридан 35 центнер учун

Колхоз аъзолари ўртоқ Абдулқосим Сафаровни ҳурмат билан тилга оладилар. Бу бежиз эмас. У бошлиқ бригада аъзолари ҳар йили ҳам пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган планни муваффақиятли бажариб, меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритадилар. Бригада аъзолари бу йил 81 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилдилар. Ғўза парвариши соҳасидаги ишлар ўз вақтида ўтказилди, ҳосилга-ҳосил қўшиш учун барча тадбирлар амалга оширилди.

Натижада мўлжалдагидан ортиқ ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Шунга биноан улар илгариги мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил топширишга аҳд қилдилар. Бригада аъзолари бу янги мажбуриятни шараф билан бажариш учун курашиб, йиғим-теримни кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Хирмонлар сувалиб қоп-қанорлар тахт қилиб қўйилганлиги учун йиғим-теримда яхши натижаларга эришилмоқда.

Октябрь районидаги Хрушчев номли колхознинг бошқа бригадаларида ҳамда Калинин номли колхознинг ўртоқ Турғун Холдоров бошлиқ звеносида ҳам пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Д. СОДИҚОВ,
А. ЖАЛОЛОВ.

Иш унумли бўлаётир

Фидокорона меҳнат қилиб етиштирилган ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун курашаётган бригада аъзолари ишни соатлик график асосида ташкил этиб, кундан-кунга яхши натижаларга эришмоқдалар. Колхозчилардан Моҳира Пўлатова, Тилла Қурбонова, Марварид Рисметова каби ўртоқлар кўп минг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, кунига 110-125 килограммдан пахта тераётирлар.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг ўртоқ Нишонгул Бўрибоева бошлиқ бригада аъзолари 73 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан пахта топшириш тўғрисидаги мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун астойдил курашмоқдалар. Бригадада йиғим-теримга пухта тайёргарлик билан киришилгани учун иш унумли бўлаётир.

З. ЖОНИҚУЛОВ.

Азамат теримчи, моҳир чеварлар,
Илғорлик байроғин баланд тутингиз!
Яшнасин шарафли меҳнатингиздан
Жонажон халқингиз, она юртингиз!

КОНСУЛЬТАЦИЯ

Пахтани сортларга ажратиб териш керак

Пахтани сортларга ажратиб, сифатли қилиб териш ҳар бир теримчи учун асосий қоида бўлиши керак. Фақат тўла етилган пахта терилади. Озгина бўлса ҳам хом пахтанинг етилган пахтага аралашиб қолиши пахтанинг айни сортини бузади, унинг қимматини пасайтиради, зиён келтиради.

Ҳар бир теримчи ва хирмон ходимининг пахтани сортларга ажратиб териш қоидаларини ўрганиб олиши талаб этилади. Бунинг учун пахтанинг сортлари, хусусиятлари билан яхши таниш бўлиш керак. Саноат сортировкасига мувофиқ пахтанинг ташқи белгиларига қараб сортини аниқлаш учун стандарт эталонлари (намуналари) тайёрланган. Ҳар бир колхозда, бригада хирмонларида ана шу эталонларнинг нусхаси бўлади.

Пахта ўзининг ташқи кўриниши: етилганлик, чўзилувчанлик ва зичлик даражасига қараб, биринчи, иккинчи, учинчи ва тўртинчи сортларга ажратилади.

Стандартга мувофиқ қора совуқлар бошланмасдан олдин тўла етилган ва нормал очилган кўсаклардан терилган пахталар асосан биринчи сортга киради. Бу пахтани қўл билан ушлаб кўрганда унинг сортга хос чўзилувчанлиги ва зичлиги билиниб туради; ранги, сортининг хусусияти ва етиштирилган районига қараб, оппоқ ёки бироз сарғиш бўлади; толаларида шудринг ёки ёмғир таъсиридан майда сарғимтил доғлар бўлиши ҳам мумкин. Биринчи сорт пахтанинг кўпчилик қисми селекцион сортга хос йирик паллалардан иборат бўлиб, улар бутун сирти бўйлаб яхши бўртиб лопиллаб туради.

Биринчи сорт пахтанинг ифлослик даражаси (барг, ғўза пўчоқ ва ҳоказолар) топширилаётган пахта вазнига нисбатан 3 процентдан, намлик даражаси 3 процентдан ошмаслиги шарт; 8 процент II сорт ва 2 процент III сорт пахта аралашган бўлиши мумкин.

Иккинчи сорт пахтанинг кўпчилик қисми тўла шаклланган, лекин температуранинг пасайиши, биринчи қора совуқлар, ғўзанинг қурғаши, шунингдек унинг ривожланиши учун ноқулай бўлган бошқа сабаблар таъсирида вақтидан эртароқ очилган кўсаклардан терилган бўлади ва бунга қисман, қора совуқлар тушмасдан олдин очилган кўсаклардан терилган пахта ҳам аралашади.

Пахта унча тўла етилмаган, қўл билан ушлаб кўрганда, биринчи сортга нисбатан камроқ чўзилувчан, лекин зичроқ бўлади. Ранги оқ ёки сарғиш; айрим ҳолларда намлик (ёмғир ва шудринг) ёки совуқлар таъсиридан қолган сарғимтил доғлари бўлади; паллалари биринчи сортга қараганда кичикроқ бўлиб, камроқ бўртиб туради. Ифлослик даражаси вазнига нисбатан 5 процентдан, намлиги 10 процентдан ошмаслиги лозим; кўпи билан 10 процентча учинчи сорт пахта аралашган бўлиши мумкин.

Қора совуқлардан кейин ўсишдан тўхтаган ғўзалардаги тўла очилган ва чала очилган кўсаклардан териб олинган, асосий қисми чала етилган пахталар учинчи сортга киради.

Бу хил пахтанинг чўзилувчанлиги иккинчи сортникига қараганда кам, палласи зич бўлади. Ранги оқ, об-ҳавонинг таъсирига қараб, хира-оқ ёки сарғишдан тўқ сариққача бўлади; тиниқ сариқ доғлари ҳам бор. Пахтанинг асосий қисми бироз бўртган паллалардан иборат бўлиб, сиртдан қараганда чаноқ паллаларининг шакли билиниб туради. Ифлослик даражаси 8 процентдан, намлиги II процентдан ошмаслиги шарт. Кўпи билан 15 процентга қадар тўртинчи сорт пахта аралашган бўлиши мумкин.

Ғўзанинг ўсиши тўхтагандан кейин, чала очилган ва очилмай қолган кўсаклардан териб олинган пахталар ҳаммаси тўртинчи сортга киради. Бу хил пахта чўзилувчан эмас, ушлаб кўрганда қўлга ботиб туради; ранги, об-ҳавонинг таъсирига қараб хира-оқ ёки сарғиш тусдан тўқ қўнғир доғли тус орасида оғиб туради. Бундай пахта паллаларининг асосий қисми чаноқ шаклини бутунлай сақлаб қолган бўлади.

Ифлослик даражаси 16 процентдан, намлиги 13 процентдан ошмаслиги шарт.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахта етиштириш ва тайёрлашни моддий жиҳатдан рағбатлантиришни янада ошириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ пахтанинг тайёрлаш нархлари анча оширилди. Совет сорт пахталарининг ҳар бир тоннаси учун зоналарга қараб қуйидагича нарх белгиланган. Масалан, биринчи сорт учун 3.700 сўмдан 3.470 сўмгача, иккинчи сорт учун 3.140 сўмдан 2.980 сўмгача, учинчи сорт учун 2.730 сўмдан 2.580 сўмгача ва тўртинчи сорт учун 1.890 сўмдан 1.790 сўмгача пул тўланади.

Агар топширилаётган биринчи сорт пахтага 9-10 процент ва ундан сал кўпроқ иккинчи сорт пахта аралашиб кетса, бу пахтанинг ҳаммаси иккинчи сортга қабул қилинади. Натижада хўжалик топширилган ҳар бир тонна пахтадан 560 сўмдан 490 сўмгача кам пул олади. Демак, сортнинг бузилиши маҳсулот қимматини камайтиради.

Пахтанинг ифлослик даражаси белгиланган нормадан ортиб кетса ортиқча ифлослик проценти миқдорида унинг вазни камайтирилади.

Пахтани тоза териш, уни ифлос қилмаслик учун хирмонларни яхшилаб суваш ва ҳар куни супуриб тозалаб туриш керак.

Кўсаклар кўплаб очилганда, яхши пахталар орасида касалланган ва тўла етилмаган, шунингдек зараркунандалар шикастлаган кўсаклар ҳам учраб туради. Бундан ташқари, сифат жиҳатидан бир-биридан кескин фарқ қиладиган юқоридаги ва пастки кўсаклардаги пахталарни ҳам бир вақтда теришга тўғри келади.

Шунинг учун пахтани сортларга ажратиб териш керак. Бунда асосий сорт этакка, касалланган ва зарарланган ғўзалардан терилган пахталар этакдаги чўнтакларга солинади.

Колхоз, совхозларнинг раҳбарлари, агрономлар, тайёрлаш пунктлари ходимлари пахтанинг сортлари ва сортларга ажратиб теришни барча теримчиларга ўргатишлари керак.

А. АҲМЕДОВ.

МОСКВА ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МУСОБАҚАСИ

Ибрат бўларли ишлар

Шу йилнинг август ойида Калинин районининг вакиллари Москва областидаги мусобақадош Луховицк районида бўлдилар. Улар бу районнинг хўжалиги, маданияти билан танишдилар, айрим колхозларнинг деҳқончилик ва чорвачиликни уюштиришда қилаётган ишлари ва тажрибаларини ўргандилар.

Биз қуйида Калинин район колхозлари вакилларининг Луховицк районига қилган сафарлари тўғрисидаги мақолани босаётирмиз.

Москва области, Луховицк райони территорияси асосан Ока дарёсининг икки томонларини ишғол қилади. Районнинг бир қисми дарёнинг эски ўзанларидан иборат бўлиб, чопиқ қилинадиган экинларнинг энг кўпчилиги ана шу ерларда етиштирилади. Районнинг қолган қисми деярлик текисликлардир. Бу жойлар асосан табиий пичанзорлар, яйловлар бўлиб, қисман ўрмонлар ҳам бор. Бу ерларда буғдой, арпа, сули, жовдар каби донли экинлар ҳам етиштирилади.

Районда қиш совуқ, ёз юмшоқ бўлади. Йилнинг иссиқ кунлари бизникичалик кўп эмас. Қор кўп ёғади ва ерда узоқ вақт туради, ёз кунлари ҳам тез-тез ёмғирлар ёғиб туради.

Районнинг ана шу табиий географик шароити унинг қишлоқ хўжалигининг йўналишини белгилаб берган. Қишлоқ хўжалиги асосан деҳқончилик ва чорвачилик йўналишида ривожланаётир. Деҳқончиликдаги етакчи тармоқ сабзавот, картошка ва ем-хашак экинлари етиштириш, чорвачиликда сут, гўшт етиштиришдир. Шу билан бирга ғаллакорлик, мева-резаворчилик, паррандачилик ва ҳоказолар ҳам ривожланмоқда.

Бу йил район колхозлари давлатга 15 минг тонна картошка, 20 минг тонна сабзавот, 26 минг тонна сут, 3 минг тонна дон, кўп миқдорда гўшт, шунингдек тухум топширадилар.

Районда 30 колхоз ва уларга қарашли 36 минг гектар ер бор. Партия ва ҳукуматимиз томонидан қишлоқ хўжалигини кескин ривожлантириш соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар натижасида колхозлар ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамланган, моддий-техника базаси кучайтирилган, меҳнатни ташкил қилиш яхшиланган, механизация ва прогрессив методларни қўлланиш доираси кенгайган.

Шунинг учун кейинги йилларда колхозларда экинлар ҳосили ва чорвачилик маҳсулдорлиги ошмоқда. Ўтган йили районда ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 7-8 тоннадан картошка олинган эди. Бу йил камида 12-13 тоннадан ҳосил етиштирилмоқда. Айрим колхозлар 20-25 тоннадан картошка йиғиб олиш учун курашмоқдалар. Бу йил об-ҳаво сабзавот ва дон экинлари учун бирмунча ноқулай келди. Шунга қарамасдан ҳар гектар ердан ўтган йилгидан кам эмас — 10 центнердан дон ва 25 тоннадан сабзавот етиштирилган.

Деҳқончиликда ем-хашак етиштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу йил 2,5 минг гектар ерда маккажўхори ўстирилмоқда. Шунингдек, маккажўхори билан қўшиб силослаш учун катта-катта майдонларда кунгабоқар ҳам етиштирилмоқда.

Район колхозларида 5800 бош сигир боқилаётир. Уларнинг ҳар биридан бултур 3451 килограммдан сут соғилган эди. Бу йил ҳар бир сигирдан 3800 килограммдан сут соғиб олиш мажбурияти қабул қилинган. Ўтган 7 ойда ҳар бир сигирдан қарийб 2400 килограммдан сут олинганлиги мажбуриятни бемалол бажаришдан далолат бераётир.

Райондаги барча колхозларда чўчқачилик фермалари ташкил этилган. Бу соҳа гўшт етиштиришнинг асосий манбаларидан бири бўлиб бормоқда. Ўтган йили район колхозларида ҳар 100 гектар ҳисобига 25 центнердан гўшт ва 400 центнердан сут етиштирилган. Бу йил гўшт ва сут етиштириш ўтган йилгига нисбатан анча кўпайтирилади.

Район колхозларининг ишида анча ибратли тажрибалар ва катта ютуқлар бор. Буни кўрсатиш учун биз айрим колхозлардан олган таассуротларимиз тўғрисида тўхталиб ўтамиз.

Сталин номли колхоз Луховицк районидаги илғор хўжаликлардан биридир. Колхозга икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фёдор Степанович Генералов раҳбарлик қилмоқда.

Колхозга 1500 гектар ер қарайди. Лекин шундан 1345 гектари яроқли. Деҳқончиликда фақат 300 гектар ер банд бўлиб, қолган ерлар табиий пичанзор ва яйловлардан иборат, қисман ғалла ҳам етиштирилади.

Ишлаб чиқариш оборотидаги бутун ер учта далачилик бригадаларига бириктирилган. Бригадалар ишлаб чиқариши комплекс характерда — уларнинг ҳар бири картошка, сабзавот, мева-резавор, ем-хашак экини етиштириш билан бир қаторда табиий пичанзорларда ҳам иш олиб борадилар. Ўтни ўриб йиғиштириш, ўтни такрор ўстириш, анғиздан фойдаланишга доир тадбирларни амалга оширадилар.

Колхозда деҳқончилик ҳам, чорвачилик ҳам интенсив ривожланмоқда. Масалан, деҳқончиликдан чопиқ қилинадиган экинларнинг ўзини олганимизда ҳар гектар картошкадан 21,4, сабзавотдан 45, илдиз мевадан 45, маккажўхори поядан 42 тоннадан ҳосил олинган. 255 гектар ердаги бу экинлардан 9520 тонна ҳосил етиштирилган. Агар бу миқдор маҳсулотни колхоздаги жами 470 ишловчига тақсим қилсак, ҳар бир кишига 20 тоннадан кўпроқ маҳсулот тўғри келади. Бунга ғалла, мева-резавор, экилган ва табиий ўтларни йиғиб олинган ҳосилни ҳам қўшсак, колхозда ҳар бир киши ҳисобига етиштирилаётган далачилик ҳосили миқдори яна анча кўпаяди.

Колхозда қорамолчилик, йилқичилик, қўйчилик, чўчқачилик, паррандачилик фермалари бўлиб, буларда 1565 туёқли мол ва 2500 парранда бор. Қорамолчиликда асосан сут ва гўшт, чўчқачиликда асосан гўшт, қўйчиликда гўшт, жун, паррандачиликда асосан тухум, шу билан бирга гўшт етиштирилади.

Чорвачилик ҳам интенсив ривожланмоқда. Бунга қуйидаги фактлар мисол бўла олади. Масалан, қорамолчилик фермасида 700 мол бўлиб, бундан 380 таси сигир. Бошқача қилиб айтганда, ҳар 100 гектар ерга 52 тадан мол, шу жумладан 27 тадан сигир тўғри келади. Ўтган йили ҳар бир сигирдан 5022 килограммдан сут соғилган бўлса, бу йил 5300 килограммдан сут олинади. Шу ҳисобдан ўтган 7 ойда ҳар бир сигирдан 3121 килограммдан сут соғилган. Қисқаси, колхоздаги ҳар бир ишловчи ҳисобига 4,28 тоннадан сут етиштирилади. Ҳолбуки фақат бизнинг райондагина эмас, ҳатто областимизда ҳам биринчилар қаторида турган Ворошилов номли, Сталин номли колхозларда ҳар 100 гектар ерга 11-12 сигир тўғри келса, ҳар бир ишловчи ҳисобига етиштирилаётган сут миқдори 1 тоннадан нарига ўтмайди.

Мусобақадош районимизнинг бу илғор колхозида ҳар 100 гектар ер ҳисобига 27 бошдан чўчқа ҳам боқилмоқда.

Биз дўстларимизнинг шундай катта ютуқларга қандай қилиб эришаётганликлари билан қизиқдик ва уларнинг ишлари билан батафсил танишдик. Мусобақадошлар тажрибасини ўз хўжалигимизда ҳам кенг қўллнамиз.

ҲАЛ ЭТУВЧИ ФАКТОРЛАР

— Чорвачиликдаги иш, — дейди ўртоқ Генералов, — деҳқончиликдаги ишга қараганда анча мураккаб. Бу соҳада муваффақият қозониш учун бир-бирига боғлиқ бўлган кўпгина асосий шартларни бир вақтнинг ўзида бажаришга қаттиқ эътибор қилиш зарур. Масалан, сигир бор, лекин зоти паст, борди-ю зотли бўлсаю, ем-хашак етишмаса, ёки ем-хашак ҳам бору, аммо асраш шароити йўқ. Қисқаси, ана шу факторлардан биронтаси бўлмаса, мол маҳсулдорлигини ошириб бўлмайди.

Сталин номли колхозда мол зотини яхшилаш ишига 1942 йилда киришилган экан. Тажрибали зоотехниклар раҳбарлигида наслчилик иши ташкил этилган ва бу иш ҳозир ҳам давом эттирилмоқда. Ўша вақтда қурама зотдан иборат бўлган қорамол подасидаги ҳар бир сигир, ҳар бир буқа пухта билан ўрганилди. Улардан энг яхшилари танланиб, зот ичида ва зотлараро чатиштирилди. Олинган соф ва дурагай авлодлар такрор танланиб, улар ҳам зоотехника қоидаларига қаттиқ риоя қилинган ҳолда асралиб, парваришланиб вояга етказилган. Булардан маҳсулдорлиги яхши деб топилганлари ҳам урчитилиб, иккинчи, учинчи ва ҳоказо авлодлар олинган. **Шундай қилиб, моллар зоти яхшиланиб, уларнинг маҳсулдорлиги тобора ошмоқда. Дурагайлар орасидан шундай моллар ҳам келиб чиқдики, улар ирсий жиҳатдан ота-оналаридан кескин фарқ қилган, янги зот бўлиб қолган.** Ҳозир бу зотларга «Заокская» деб ном берилган. Бу зотнинг айрим сигирлари йилига 6500-7000 килограммдан сут бераётир.

Колхоз фермаси нуқул яхшиланган ва янги зот моллар билан тўлдирилганлиги қувончлидир. Четдан мол сотиб олинмайди, аксинча наслчилик аҳамиятига эга бўлган ёш моллар қўшни колхозларга сотилмоқда.

Колхоздаги табиий пичанзорлар хашакнинг асосий манбаи бўла олади. Бироқ пичаннинг ўзи билан мол боқиш, унинг маҳсулдорлигини ошириш масаласи ҳал этилмаслиги ҳар бир кишига аён. Ҳозир колхозда молларни қишин-ёзин барча ем-хашак билан бир қаторда хўл, ширали хашак билан боқиш одат бўлиб қолган. Бунинг учун ҳар бир молга атаб 10-12 тоннадан силос тайёрланади, илдиз мевалар етиштирилади. Лекин ёз даврида яйлов ўти тугагандан кейин кўк хашак таъминотида узилиш бўлиб қолади. Бунга барҳам бериш учун колхозда кўк конвейер усули қўлланилмоқда. Масалан, ёзда кўкида едириш учун маккажўхори, хашаки лавлаги, қовоқ ва нўхатдан иборат хилма-хил экинлар 10 кун оралатиб экилади. Конвейердаги етилган бир группа экин молларга едириб бўлгунича ундан кейингиси етилади. Шундай қилиб, моллар бутун ёз давомида узлуксиз кўк, яъни хўл хашак билан таъмин этилади. Бундан ташқари, чўчқалар махсус экилган картошка далаларига ёйиб боқилади. Бунда уларни электр «подачи» қўриқлайди. Ёзин-қишин кўк, ширали ем-хашак едирилиши сигирлар маҳсулдорлигини оширишга, ёш молларни тез ўстиришга, қўй, чўчқа ва гўштга ажратилган бошқа молларни тез етиштиришга катта ёрдам бермоқда.

Барча тур моллар мавсумлар учун тузилган роционларга мувофиқ боқилади. Рационда асосий ўринни силос, кўк хашак, илдиз мевалар эгаллайди.

Колхозда 1945 йилдан бошлаб чорвачилик учун материал-техник база яратишга киришилган. Ҳозиргача бу мақсадлар учун 16 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланиб, барча тур моллар ва уларнинг ҳамма группалари учун ёзлик-қишлик бинолар қурилган. Фермалардаги асосий ишлар механизациялаштирилган. Сиғими 1300 тонналик 4 та йирик силос иншоотлар, ҳар бир молхона ёнида сиғими 150-200 тонналик силос траншеялари қурилган. Колхозда ҳозир ҳам қурилиш ишлари олиб борилмоқда.

Колхозда ўз ишини пухта эгаллаган чорвачилик кадрлари етишиб чиққан. Улар ўз малакаларини тинмай такомиллаштириб, меҳнат унумини ошираётирлар.

Сталин номли колхоз кенг ривожланиш йўлига кириб олиб, бунинг учун етарли моддий-техника база вужудга келтира олган. Биз шу нарсага қойил қолдикки, колхоз аъзолари барча имконият ва резервлардан ижобий фойдаланганлар, ижодий ташаббускорликни қўллаб-қувватлаганлар, узоқни кўриб ҳаракат қилганлари ҳолда ҳар бир ишда сабот, матонат кўрсатганлар.

Биз Луховицк районидаги «Красная пойма» колхози ишлари билан ҳам яхши танишдик. Бу колхозда ҳам деҳқончилик ва чорвачилик маданияти юксалмоқда.

Биз Луховицк райони ва колхозларида диққатга сазовор бўладиган анча нарсаларни кўрдик. Уларнинг ишлари ва тажрибалари билан танишдик. Биз мусобақадошларимиз тажрибасидан ижобий равишда фойдаланиб, ўз районимизда ҳам қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтиришда, шубҳасиз, яқин йиллар ичида катта ютуқларни қўлга киритиш учун астойдил курашамиз.

Ғ. МАЖИДОВ,
Калинин район партия комитетининг секретари.

Ғ. АЗИМХЎЖАЕВ,
Калинин район ижроия комитетининг секретари.

Т. МИРЗАЕВ,
Сталин номли колхоз раиси.

Ғ. САЙДАЛИЕВ,
Хрушчев номли колхоз раиси.

Ж. ТЎЛАГАНОВ,
Сталин номли колхоз ферма мудири.

Ғ. ҚОРАЖОНОВ,
Ворошилов номли колхоз ферма мудири.

З. ЖАЛИЛОВ,
Охунбобоев номли колхозининг агрономи.

И. БАҲРОМОВ,
«Октябрь самараси» колхози бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Яқинда Калинин районы чорвадорларидан бир группаси Москва область Луховицк районидаги колхозларда бўлдилар ва ўз мусобақадошлари билан чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги тажрибаларини ўртоқлашдилар. **Суратда:** (чапдан ўнгга) Б. Алексеевский Малинский районидаги наслчилик совхозининг сут соғувчиси **А. Семенова,** Тошкент область Калинин район ижроия комитетининг секретари **Ғ. Азимхўжаев,** Калинин районидаги Сталин номли колхознинг раиси **Т. Мирзаев,** Раменский районидаги «Путь к коммунизму» колхозининг сут-товар фермаси мудири **П. Ивлева,** «Воскресенск» районидаги «Труд» колхозининг раиси **А. Голованова** ва Дмитров районидаги «Победа» колхозининг чўчқа боқари **Е. Николаева** ўртоқлар.

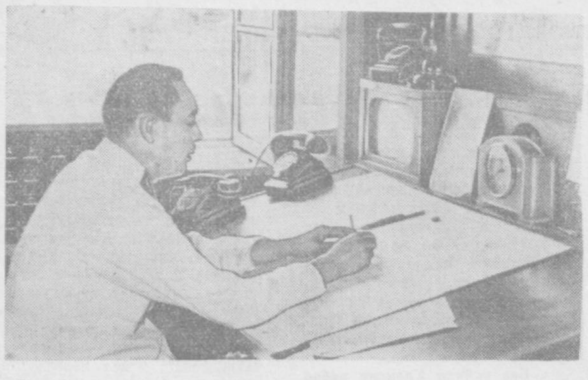

Тошкент пассажир станциясида халқ хўжалиги юкларини ташиш тобора кўпайиши муносабати билан поездлар обороти кун сайин тезлаштирилмоқда. Бунда поезд диспетчерлари зўр ташаббускорлик кўрсатмоқдалар. **Суратда:** тажрибали диспетчер **Абдулла Аҳмедов** поездлар ҳаракатини бошқараётир. **С. Чижиков** фотоси.

Маданият уйида учрашув

Яқинда Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Маданият уйида отоқли ўзбек совет ёзувчиси Абдулла Қаҳҳор билан учрашув ўтказилди. Маданият уйига район ташкилотларининг ходимлари, мактабларнинг ўқувчилари, жамоатчилик вакилларидан кўп киши йиғилган эди. Улар ёзувчининг ҳаётига 50 йил ва ижодий фаолиятига 30 йил тўлиши муносабати билан тўпланган эдилар.

Учрашув кечасини Октябрь район партия комитетининг секретари ўртоқ Жўраева қисқача кириш сўз билан очди. Филология фанлари кандидати, адабиётшунос Ҳ. Абдусаматов учрашув қатнашчиларига А. Қаҳҳорнинг ижодий йўлини сўзлаб берди.

Октябрь район пионерларининг вакиллари ва район ёшлари номидан 38-мактабнинг старший пионервожатийси Р. Муҳиддинова юбилярни табриклаб, ёзувчига сиҳат-саломатлик ва янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Ёзувчилардан Ваҳоб Рўзиматов, Қудрат Ҳикмат ва эстрада артистлари ёзувчининг кичик асарларидан айримларини ва бошқа асарларни ўқиб бердилар.

Учрашувда ёзувчи Абдулла Қаҳҳор кеча қатнашчиларига раҳмат билдириб, уларни ўз ижодий планлари билан таништирди.

Кеча охирида концерт бўлди ва ёзувчининг саҳна асарларидан айрим парчалар кўрсатилди.

„Ҳамза" театрининг янги спектакли

Шу кунларда Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигига атаб драматург Комил Яшиннинг «Йўлчи юлдуз» номли 4 пардали тарихий драмасини саҳнага тайёрламоқда.

Спектаклни саҳнага қўйишда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Т. Хўжаев, рассом, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Сталин мукофоти лауреати С. М. Миленин, режиссёр ассистенти Қ. Мажидовлар ижодий иш олиб бормоқдалар.

Пьесада 1918-1919 гражданлар уруши йиллари даврида Ўрта Осиё халқларининг чет эл интервентларига қарши олиб борган мардона курашлари ва Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун қаҳрамонлик ва ватанпарварлик намуналарини кўрсатганликлари акс эттирилган.

Спектаклдаги бош ролларда Ўзбекистон ССР халқ артисти Шукур Бурхонов, Олим Хўжаев, Наби Раҳимов, Обид Жалилов ва бошқалар қатнашадилар.

Пьеса яқин кунларда томошабинларга кўрсатилади.

З. АБДУЛЛАЕВ.

Норвеж композитори хотираси

Яқинда чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти Тошкент давлат консерваторияси билан ҳамкорликда улуғ норвеж композитори Эдвард Григ хотирасига бағишлаб кеча ўтказди. Кечани СССР халқ артисти, профессор Мухтор Ашрафий кириш нутқи билан очди.

Шундан кейин «Эдвард Григнинг ҳаёти ва ижоди» деган темада доклад қилиш учун санъатшунослик фанлари кандидати С. М. Векслерга сўз берилди. Докладчи композиторнинг ҳаёти ва унинг турли-туман бой ижодий фаолияти тўғрисида батафсил тўхталиб ўтди.

Кеча охирида А. Навоий номли опера ва балет театри солистлари, Тошкент давлат консерваторияси ўқитувчилари ва студентлари ижросида Эдвард Григ асарларидан катта концерт қўйиб берилди.

М. АҲМЕДОВ,
М. ХУДОЙҚУЛОВ.

БМТ Бош Ассамблеясининг XII сессиясида

Бош комитетда сессия кун тартибининг муҳокама қилиниши

НЬЮ-ЙОРК, 19 сентябрь. (ТАСС). Кеча Бош комитет Бош Ассамблея 12-сессиясининг кун тартибини муҳокама қилишга ва тасдиқлашга киришди (маълумки, Бош комитет бир раис ҳамда Бош Ассамблеянинг 7 та раис ўринбосари ва Бош Ассамблеядаги барча етти комитетнинг раисларидан иборатдир).

«Кипр. Халқларнинг тенг ҳуқуқлиги ва ўз тақдирини белгилаш принципини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг умумий раҳбарлиги остида Кипр ороли аҳолисига татбиқ қилиш. Британия мустамлака маъмурияти томонидан кипрликларга нисбатан қилинаётган шафқатсизликлар ва инсон ҳуқуқлари бузилаётганлиги» деган модданинг Греция томонидан таклиф қилинганлиги комитетда катта мунозарага сабаб бўлди.

Англия вакили Ллойд бу масалани Бош Ассамблея кун тартибига киритишга қарши бўлиб чиқди. Бунинг учун у, Кипрдаги аҳвол Британия империясининг «нуқул ички иши»дир деб важ қилди. Мустамлакачилар мустамлака халқларининг ўзларини-ўзлари бошқариш йўлидаги ҳаракатларига тўсқинлик қилмоқ учун ҳамиша шундай стандарт гапни такрорлайдилар.

Франция вакили Жорж-Пико «Англия вакили айтиб ўтган мулоҳазаларга кўра», Англиянинг позициясини қувватлайман, деди.

Туркия делегати ҳам Ассамблеяда Кипр масаласининг муҳокама қилинишига қарши чиқиб, Грецияни бу оролни ўзига қўшиб олишга интилмокда, деб айблади.

Греция вакили ташқи ишлар министри Авероф, Греция Кипр аҳолисининг ўзини идора қилиш ҳуқуқини бериш тўғрисидаги талабинигина қувватламоқда ва Кипр халқи эркин умумий овоз бериш йўли билан қабул қиладиган ҳар қандай қарорни Греция табриклайди, деб тушунтирди.

СССР вакили В. В. Кузнецов Грециянинг Кипр масаласини Ассамблея кун тартибига киритиш тўғрисидаги илтимосини қувватлаб чиқди.

Норвегия делегати бу модда кун тартибига Греция делегацияси таърифлаган тарзда эмас, балки «Кипр масаласи» деган қисқа ном остида киритилсин, деб таклиф қилди. Норвегия делегати бу модданинг моҳиятини белгилаб қўйишни четлаб ўтишни истаганлигим учун шундай таклиф киритаётирман, деди. Бу таклифни бир қанча делегатлар қувватладилар.

Комитет Норвегиянинг Ассамблея кун тартибига «Кипр масаласи» деган модда киритилсин, деган таклифини 11 овоз билан маъқуллади. Тўрт делегация, шу жумладан СССР делегацияси ҳам овоз беришда бетараф бўлиб қолди. Совет Иттифоқи делегацияси бу масалани Греция томонидан қилинган таклифда кўрсатилган сарлавҳа остида киритиш тўғри бўлур эди, деб ҳисоблаб, бетараф бўлиб қолди.

Бош комитет сиёсий, иқтисодий, социал, гуманитар ва юридик проблемаларга тааллуқли яна бир қанча моддаларни, шу жумладан қуролсизланиш масаласини, кам тараққий қилган мамлакатларни иқтисодий ривожлантириш масаласини, техника ёрдами программаси масаласини ва бошқа масалаларни Ассамблея кун тартибига киритишни маъқуллади.

Бош Ассамблея «Атом радиациясининг таъсири» ҳақида Чехословакия таклиф қилган моддани ҳам киритишни маъқуллади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қуролсизланиш комиссиясининг ва бу комиссия Кичик комитетининг составини кенгайтириш тўғрисида Ҳиндистон таклиф қилган модда қуролсизланиш масаласининг кичик моддаси қилиб киритилди.

Илгари мустамлака бўлиб келган бир қанча мамлакатларнинг ва шу мамлакатларни қўллаб-қувватлаётган давлатларнинг вакиллари Ғарбий Ириан масаласини кун тартибига киритишни таклиф қилдилар. Голландия, Англия ва Австралия вакиллари бу масалани киритишга қарши бўлиб чиқдилар. Комитет мажлисига таклиф қилинган Индонезия делегати Састроамижойо Ғарбий Ириан масаласини кун тартибига киритишни қаттиқ талаб қилди. Совет Иттифоқи делегати В. В. Кузнецов унинг талабини қувватлади.

Комитет Бош Ассамблеяга Ғарбий Ириан масаласини сессия кун тартибига киритишни тавсия қилди. Бу таклифни ёқлаб етти делегация, шу жумладан СССР, Чехословакия, Тунис ва Цейлон делегациялари овоз бердилар. Мустамлакачи уч давлат—Голландия, Англия, Франция, — шунингдек Норвегия бунга қарши овоз бердилар. АҚШ, Парагвай, Венесуэла делегациялари ва чанкайшичи бетараф бўлиб қолдилар.

Франция делегати Жазоир «Франция метрополиясининг ажралмас қисми» деб даъво қилишига қарамай, комитет Осиё ва Африка мамлакатларининг катта группаси талабига кўра дастлабки кун тартибига киритилган Жазоир масаласини сессия кун тартибига киритишни маъқуллади.

Бош комитетнинг мажлиси 19 сентябрда давом эттирилади.

ЦЕЙЛОН БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

КОЛОМБО, 19 сентябрь. (ТАСС). «Цейлон обсервер» газетаси хабар беради: Бугун Цейлон бош министри Бандаранаике айтдики, мамлакатнинг ғарбий ва жанубий районларида реакцион унсурлар, жумладан, капиталистлар, феодаллар ва бирлашган миллий партия вакиллари ҳукуматнинг ишига тўсқинлик қилишга ва мамлакатда низо ҳамда тўполон чиқаришга уринмоқдалар. «Реакцион унсурлар, — деди Бандаранаике, — ҳукуматнинг халққа хизмат қилишига халақит бермоқ учун бутун кучларини сарф қилмоқдалар».

Бандаранаике, ҳукумат мамлакатда тинчлик ва тараққиётни таъминламоқ учун ҳамма чораларни кўради, деди.

Совет Иттифоқи иқтисодий делегацияси билан Сурия ҳукумат делегациясининг қўшма мажлиси тўғрисида ахборот

ДАМАШҚ, 19 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда қуйидаги ахборот эълон қилинди:

«СССР Министрлар Советининг ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари П. В. Никитин бошчилигидаги 12 экспертдан иборат Совет Иттифоқи иқтисодий делегацияси билан миллий мудофаа министри Холид Азим, ташқи ишлар министри Салох Битар, ижтимоий ишлар ва коммуникациялар министри Фахр Кайяли, миллий экономика министри Халил Каллаяс, Сурия олий иқтисодий кенгаши раиси Ҳасан Жаббор ва экспертлардан иборат Сурия Республикаси ҳукумат делегациясининг бугун Дамашқда биринчи қўшма мажлиси бўлди.

Дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган мажлисда шу йил 6 августда Москвада имзоланган Совет-Сурия қўшма ахборотига мувофиқ ҳар иккала делегация экспертларининг иш программаси муҳокама қилинди, шунингдек Совет-Сурия экспертларининг аралаш иш группалари тузилди. Бу группалар дарҳол ишга тушадилар.

Мажлисда СССРнинг Суриядаги мувақкат ишлар вакили Н. С. Василенко ҳозир бўлди».

РАИС МАО ЦЗЭ-ДУН ҲУЗУРИДА ҲИНДИСТОН ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ ШАРАФИГА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

ПЕКИН, 19 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради:

Хитой Халқ Республикасининг раиси Мао Цзэ-дун бугун Ҳиндистон Республикаси вице-президенти доктор Радхакришнан шарафига қабул маросими ўтказди.

Мао Цзэ-дун қабул маросимида сўзлаб, хитой ва ҳинд халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстлик тўғрисида, Миср халқининг ва Сурия халқининг мустамлакачиларга қарши кураши ҳақида гапирди, шунингдек хитой халқи Осиё ва Африка мамлакатлари халқларининг миллий мустақиллик учун курашини қатъий равишда қўллаб-қувватлайди, деди.

Қабул маросимида Хитой Халқ Республикаси раисининг ўринбосари Чжу Дэ, Халқ вакиллари Умум Хитой кенгаши доимий комитетининг раиси Лю Шао-ци, Хитой Халқ Республикаси давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай, Хитой ҳукуматининг масъул раҳбарлари ва олий офицерлар, шунингдек Ҳиндистоннинг Хитой Халқ Республикасидаги элчиси Р. К. Неру ҳозир бўлдилар.

Хитой ва Ҳиндистон халқларидан иборат бир миллиард аҳолининг жипслиги, деди Мао Цзэ-дун, улуғ кучдир ҳамда Осиёда ва бутун дунёда тинчликнинг муҳим гаровидир. Ҳар иккала мамлакатимизнинг халқлари ўз давлатларини қурмоқдалар ва бутун дунёда тинчлик учун курашишда ўз кучларини сарф қилмоқдалар. Ҳар иккала мамлакатимиз мана шу умумий мақсадлар йўлида яқиндан туриб дўстона ҳамкорлик қилмоқдалар.

Мао Цзэ-дун Хитой билан Ҳиндистон ўртасидаги традицион дўстликка тўхталиб, бу дўстлик янги негизга қўйилди ва тинч-тотув яшашнинг иккала давлатимиз биргаликда эълон қилган беш принципи асосида янги ривожланиш йўлига кирди, деди.

Осиё ва Африка мамлакатларида миллий мустақиллик ҳаракатининг юксалиб бораётганлиги, деди сўнгра Мао Цзэ-дун, замонимизнинг характерли белгиларидан биридир. Мустамлакачилар бу ривожланишни орқага буришга зўр бериб уринмоқдалар. Бироқ, Миср халқининг ўтган йилги қаҳрамонлиги бутун дунёга кўрсатганидек ва ҳозирги вақтда Сурия халқи кўрсатиб турганидек, мустамлакачилар томонидан қилинаётган ҳар қандай кирдикорлар ва иғволар муқаррар равишда шармандаларча барбод бўлади. Хитой халқи Осиё ва Африка мамлакатлари халқларининг ўз миллий мустақиллигини қўлга киритиш ва ҳимоя қилиш учун олиб бораётган курашини қатъий равишда қўллаб-қувватлайди.

Хитой халқи, деди пировардида раис Мао Цзэ-дун, умумий тинчликни таъминлаш ишига Ҳиндистон халқи қўшган ажойиб ҳиссани ҳурматлайди. Биз, халқаро ишларда Хитойни одилона қўллаб-қувватлаб келаётган Ҳиндистонга алоҳида ташаккур айтамиз. Ҳиндистон жаҳонда тағин ҳам каттароқ роль ўйнашига заррача шубҳаланмаймиз.

Ҳиндистон Республикасининг вице-президенти Радхакришнан ўз нутқида, Ҳиндистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой халқининг вакиллари бўлишини истайди, чунки Бирлашган Миллатлар Ташкилоти улуғ Хитой халқи қатнашмаса, бу ташкилотнинг қиммати жуда камайиб кетади, деб яна бир марта такрорлади.

Озодлик учун курашаётган куч, деди у, Осиё ва Африка халқларини ҳаракатга келтираётган янги кучдир. Озодликка интилиш ҳозирги вақтда барча мазлум халқлар учун умумий характерли белгидир. Бу халқлар озодликка эга бўлишлари биланоқ, социал адолатни талаб қилиш уларни ҳаракатлантирувчи янги куч бўлади.

Шундай қилиб, деди Радхакришнан, озодликка бўлган ирода ва социал адолатни талаб қилиш ҳозирги пайтда жаҳондаги ҳаракатлантирувчи икки кучдир. Биз, деди пировардида Радхакришнан, мазлум миллатлар ички экономика соҳасида социал тараққиётга эриша оладиган бўлишлари учун ҳамма мамлакатлар билан ҳамкорликда ишламоқдамиз.

Инвалидлар дам олиш уйига эътибор кучайтирилсин

Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида Тошкент шаҳрида Ватан уруши ва меҳнат инвалидлари учун дам олиш уйи ташкил этилган эди. Партия ва ҳукумат ана шу мақсад учун жуда кўп маблағ ажратди ва ажратаётир. Ватан уруши ҳамда меҳнат инвалидлари партия ва ҳукуматнинг ана шу ғамхўрлигидан бениҳоя хурсанд бўлишди. Ҳозир йилига бу ерда минглаб киши дам олади, шифо топади.

Бироқ, кейинги вақтларда дам олиш уйи раҳбарларининг масъулиятсизлиги, ишга ўтакеттан даражада ёмон муносабатда бўлаётганликлари сабабли дам олиш уйи меҳнаткашларнинг талабига жавоб бермаётир.

Яқинда биз шу дам олиш уйида бўлдик ва Улуғ Ватан уруши ҳамда меҳнат инвалидлари эътирозларининг жуда ҳақли эканлигига ишонч ҳосил қилдик.

Хўш, дам олувчилар нимадан шикоят қиладилар?

Улар, даставвал, дам олиш уйи раҳбарларидан ўзларининг ҳақли эътирозларига кўз-қулоқ бўлиб туришларини, бюрократизм ва сансалорликка, ҳақларига хиёнат қилувчиларга қарши кескин курашишни, медицина ва маданий-маиший хизматни яхшилашни талаб қиладилар. Афсуски, дам олиш уйи раҳбарлари кексаларга меҳрибонлик, хушмуомалалик қилиш ўрнига, қўполлик ва дағаллик қиладилар; уларнинг ҳақига ҳаёсизларча хиёнат қилувчиларни қаттиқ жазолаш ўрнига, уларга ёнбосадилар, уларни ўз қанотлари остига яширадилар.

Яқинда дам олиш уйида шундай бир ҳодиса рўй берди. Шу йил 10 август куни бош ошпаз Габитов хўжалик мудиридан 36 килограмм мол гўшти олади, аммо қозонга ана шу масаллиқнинг атиги 19 килограммигина тушди. Қолганини Габитов ва унинг ҳамтовоқлари паққос ҳазм қилиб юбордилар. Ўша куни кечқурун дам олувчилар ана шу жиноятни фош қилдилар ва раҳбарлардан Габитовни жиноий жавобгарликка тортишни талаб қилдилар. Хўш, уларнинг ана шу ҳақли талаби нима бўлди? Ношуд раҳбарлар кўра олмаган, қўлга тушира олмаган ҳаромхўрни дам олувчилар тутиб бердилар. Бироқ, дам олиш уйининг директори Ўрмонов, партия ташкилотининг секретари (айни вақтда у, хўжалик ишлари мудири) Саъдуллаев ўртоқлар Габитовни ўз паноҳларига олиб, уни жиноий жавобгарликка тортмадилар, балки, аксинча, унга ижобий характеристика бериб, «ўз аризасига биноан ишдан бўшатилди» деб буйруқ чиқардилар. Нима сабабдан улар Габитовни ҳимоя қилиб қолганликлари биз учун сир.

Ошхонада тайёрланаётган овқатларнинг сифати ҳаддан ташқари ёмон, ассортименти эса жуда кам. Ҳолбуки, дам олиш уйи ошхонасига ажратилаётган рацион турли-туман овқатлар тайёрлаш учун бемалол етарлидир. Дам олувчи пенсионер-инвалид ўртоқ Исломова ошпазлардан шикоят қилиб, бундай дейди:

— Овқат учун ажратилган масаллиқ етарли. Ҳамма гап уни хилма-хил ва лаззатли қилиб тайёрлашда. Мен сизга айтсам, биргина гўшт ва ундан ўнлаб хил овқат тайёрлаш мумкин. Ошпазларимиз эса овқат пиширишнинг ўзлари учун энг осон йўлини топиб олганлар. Макаронни ёки вермишелни сувда қайнатиб оладилар-да, қовурилган гўшт билан бирга қўшиб дастурхонга тортадилар. Шу ҳам таом бўлдими? Ҳафсала бўлса, ҳамма нарса бўлади, ошпазларимизда эса худди ана шу ҳафсала, меҳнатсеварлик йўқ...

Кексанинг эътирозларига тўла қўшилмоқ керак. Афсуски, дам олиш уйининг раҳбарлари бундай таклиф ва шикоятларга қулоқ солмайдилар, овқатлар ассортименти, сифати устидан сира контроллик қилиб бормайдилар.

Дам олиш уйида кексаларга медицина хизмати мутлақо кўрсатилмаётир, деса бўлади. Шуниси ажабланарлики, 150 киши дам олаётган бу ерда на бирорта медпункт ва на врач бор. Дам олиш уйининг санитария ҳолати ғоят ачинарлидир. Кейинги бир ой ичида бирорта ҳам кино кўрсатилмаган. Кийим-кечак, кўрпа-ёстиқ, сочиқлар, чойшаблар жуда эскириб, яроқсиз бўлиб қолган. Кези келганда шуни айтиш керакки, фақат шу мақсадлар учун давлат томонидан йилига 50-60 минг сўм маблағ ажратилаётир. 1957 йилда инвентарь учун ажратилган қарийб 50 минг сўм маблағ сарф қилинган-у, лекин аҳвол ўзгармаган; қисқаси, ўша эски кўрпа, ўша эски ёстиқ ва сочиқлар ишлатилаётир.

Дам олиш уйи ўзининг 3,5 гектардан ортиқ экин майдонига эга. Ёрдамчи хўжаликнинг талайгина қисмида узум, мева дарахтлари, сабзавот бор. Бу йил хўжаликда дурустгина ҳосил етиштирилди. Аммо етиштирилган ҳосил дам олиш уйи раҳбарлари, шунингдек бошқа айрим шахслар томонидан талон-торож қилинаётир; дам олувчиларга эса онда-сонда, хўжа кўрсингагина ачиган помидор, чириган узум келтирилаётир.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги коллегияси ўз ихтиёридаги дам олиш уйига етарли эътибор бермай келаётганлигини юқоридаги фактлардан тўла кўриш мумкин. Министрлик раҳбарлари дам олиш уйидаги жиддий камчиликларни тезда тугатиш, бу ерда медицина, маданий-маиший хизматни яхшилаш чораларини кўриш, унга амалий ёрдам бериш тўғрисида сира қайғирмаётирлар. Шу сабабдан ҳам, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат инвалидлари дам олиш уйида юқоридаги нуқсонлар содир бўлаётир.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Улуғ Ватан уруши ва меҳнат инвалидларига кун сайин кўпроқ ғамхўрлик кўрсатиш, уларнинг халқимиз, Ватанимиз шон-шуҳрати учун қилган буюк хизматларини сира унутмай, уларга меҳрибонлик билан қарашга даъват этмоқда. Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлигидаги ўртоқлар буни унутмасликлари керак.

А. АБДУАЗИМОВ.

Таиланд миллат мажлиси тарқатиб юборилди

БАНГКОК, 19 сентябрь. (ТАСС). Ҳукумат радиостанциясининг берган хабарида айтилишича, Таиланд короли Миллат мажлисини тарқатиб юборган ва 90 кун ичида янги сайловлар ўтказилиш лозим, деб эълон қилган.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Ер шари бўйлаб 75 марта

Ўзбекистонда ҳаво кораблининг моҳир ва машҳур командири Сергей Яковлевич Пановни танимайдиган авиация ходими топилмаса керак. Ўз касбининг моҳир устаси бўлган Сергей Яковлевич ўзининг учувчилик фаолияти даврида жуда кўп масъулиятли, айрим ҳолларда эса жуда ҳам қийин, ҳаёти учун хавфли вазифаларни бажарган. У бошқарадиган «ИЛ-14» самолёти асосан Тошкент—Москва линиясида ҳаракат қилади.

1957 йил 2 апрель... Бу кун учувчи хотирасида узоқ вақт сақланади. У Тошкентдан Москвага учиб кетар экан, командир ва экипаждаги ўртоқлари унга Москвадан қайтиб келишида Уральск районида авариясиз учишнинг учмиллионинчи километрини босиб ўтажагини эслатишди. Ана шу ҳаяжонли соат ҳам етиб келди. Дўстлари учувчининг қўлини сиқиб, бу катта муваффақият билан самимий табриклашди.

— Сергей Яковлевич, —дейишарди улар, — учувчилик қила бошлаганингиздан бери 3 миллион километр масофани босиб ўтибсиз. Бу, Ер шарини экватор бўйича 75 марта айланиб чиқиш демакдир.

Шундан бери Пановнинг ҳамкасблари унга ҳазиллашиб «учмиллионерчи» деган лақаб қўйиб олишган.

Бундан 17 йил муқаддам, яъни 1940 йилда Сергей Яковлевич биринчи марта ҳавога кўтарилган эди. Орадан бир йил ўтгач, у Улуғ Ватан уруши фронтига кетди. Ўртоқ Панов она-Ватан тупроғини фашист галаларидан ҳимоя қилишда жуда кўп қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди. Бунинг учун у давлат томонидан бир неча марта мукофотлар олишга муяссар бўлди. Ватан уруши тамом бўлгач, Сергей Яковлевич яна Тошкент авиация бўлинмасига қайтиб келди.

Урушдан кейинги тинч қурилиш йилларида ҳам учувчи ўзининг зийраклиги билан, қийин топшириқларни катта ирода ва моҳирлик билан бажариб, бошқаларга намуна бўлди. У бир неча марта катта қийинчиликларга дуч келди. Аммо бундай қийинчиликларни муваффақият билан енгди.

Бизга шундай воқиани ҳикоя қилиб беришди: Сергей Яковлевич кунлардан бирида Москвадан Тошкентга учиб келар экан, йўлда самолётнинг ўнг мотори бузилиб қолади. Оғир юк олиб келаётган машина ўз мувозанатини йўқотади, у пастга туша бошлайди. Аҳвол борган сари оғирлашади. Шунда корабль командири Панов саросимага тушмай, ақл-идрок билан иш кўради. У самолётдаги юкнинг маълум қисмини ерга ташлашга буйруқ берди. Лекин бу тадбир ҳам ёрдам бермади. Бора-бора чап томондаги мотор ҳам ишдан чиқа бошлади. Самолёт экипажи аъзолари ва йўловчиларнинг ҳаёти хавф остида қолди. Пастда эса самолёт қўниши учун мос жой йўқ эди: ҳаммаёқ пасти-баланд, ботқоқ ва қуюқ ўрмон... Шунда ҳам Панов ўзини йўқотмади. У самолётдан туриб ерни кузатди: жарлик, пасти баланд, қуюқ ўрмон ҳаммаёқни қоплаб ётарди. Бирдан кичкинагина майдонча кўзга ташланиб қолди. Бундай «аэродромга» қўниш хавфли эди. Лекин Панов самолётни шу ерга қўндиришга қарор қилди. Бошқа илож ҳам йўқ эди-да! У самолётни оҳисталик билан ерга қўндирди, йўловчилар ўзларини одатдаги аэродромга келиб тушгандек ҳис қилдилар. Моҳир учувчи Сергей Яковлевич фаолиятидан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Яқинда Тошкент авиаторлари ўртоқ Пановни Москвага кузатиб қолишди. Тажрибали учувчи Сергей Яковлевич Внуково аэродромида «ТУ-104» реактив пассажир самолётини бошқариш методларини эгаллайди.

«Учмиллионерчи» Сергей Яковлевич Панов Москвага жўнаб кетар экан, ўз дўстларига деди:

— Ишончингизни оқлашга ҳаракат қиламан. «ТУ-104» самолётини бошқаришни албатта ўрганиб қайтаман.

А. ВЛАДИМИРОВ.

Колхоз клубида

Янгийўл районидаги «XIX партсъезд» колхозининг клуби колхозчиларнинг маданий дам олиш жойига айланган. Ишдан қайтган турли касбдаги ёшлар турли кўнгил очар ўйинлар билан машғул бўлиб, ҳордиқ чиқарадилар.

Клубда бадиий ҳаваскорлар, шахмат-шашка тўгараклари ташкил этилган. Кеч бўлиши билан колхоз қишлоғида бадиий ҳаваскорлар тўгарагининг қатнашчилари томонидан ижро этилаётган музика садолари янграйди. Тўгаракларга 40 га яқин киши иштирок этмоқда.

Бундан ташқари, клубда қишлоқ хўжалиги ва халқаро темаларда ҳам лекциялар уюштирилган. Бунга агитпункт мудири Ф. Пўлатов раҳбарлик қилаяпти. Яқинда Ойбекнинг «Олтин водийдан шабадалар» романи устида ёш китобхонлар кечаси ўтказилди. Бунга 20 га яқин китобхон қатнашди.

Қ. СОБИРОВ.

ҲОДИСА

БЕМЕҲР ОТА

Муталим Низаев бундан ўн олти йил муқаддам Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси К. га уйланган эди. Орадан кўп ўтмай, у фронтга жўнаб кетди. Ватан уруши тамом бўлгандан сўнг Низаев уни зориқиб кутган оиласига қайтиб келмади. Бундан тўрт йил илгари Низаевнинг соғ-саломат эканлиги ҳақида хотини хабар эшитди. Шу билан бирга бемеҳр ота ўзи фронтдалигида туғилиб ўсган қизчасини катта қилиш ва тарбиялаш учун собиқ хотини К. га алимент тўлашдан бош тортаётгани ҳам маълум бўлди.

Милиция ходимлари Низаевни шахсан қидириб топишга жуда кўп ҳаракат қилдилар. Уни топиш шунинг учун ҳам қийин бўлдики, у пропискага ўз номини Михаил Александрович деб ёздирибди. Яқинда милиция ходимларининг ёрдами билан Низаев топилди ва алимент тўлашга мажбур қилинди. Энди қизнинг онаси ҳар ойда 800 сўмдан алимент пули олиб туради.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21 ва 22/IX да **Ганг дарёсининг қизи.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IX да **Оққуш кўли,** 22/IX да кундуз **Доктор Айболит,** кечқурун **Пиковая дама.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«УЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Гаучолар уруши.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Гаучолар уруши,** кеч соат 10 да **Дон Сезар де Базан.**

«ХИВА» — **Гаучолар уруши.**

«САЛЮТ» — кеч соат 8 да **Штурмдан кейин,** кеч 9-45 минутда **Гаучолар уруши.**

«УДАРНИК» — кеч соат 8 да **Дон Кихот,** кеч 10 да **Жаноб 420** (1 ва 2-серия).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(қишки бино)
23 сентябрда

катта концерт

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғафуров,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фароғат Раҳматова, Эътибор Жалилова, Абдуғафур Абдураҳмонов, Ашурали Юсупов** ва театр солистлари қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

Сағбон кўча, 14-тупик, 14-уйда турувчи **Шариф Исоқовнинг** Ҳамза кўчаси, Олча проезд, 3-тупик, 22-уйда турувчи Валентина Васильевна Фроловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 04982. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1844.